

TZVON RNOVSKI

Glasilo Občine Trnovska vas

**Želimo vam srečen božič in
srečno, zdravo, uspešno ter
zadovoljno novo leto 2018.**

Župan Alojz Benko, Občinski svet ter
Občinska uprava Občine Trnovska vas

Pregled dela
Občine Trnovska vas
v letu 2017 stran 3 - 6

19. občinski praznik
Občine Trnovska vas
..... stran 8-9

Ubrano zvonjenje dviga
duha k bogu
..... stran 10

DRAGA BRALKE, DRAGI BRALCI!

mag. Andreja Krajnc,
odgovorna urednica

UVODNIK

Pred vami je že praznična številka občinskega glasila. V njej so podrobno predstavljeni projekti in pridobitve v občini Trnovska vas v letu 2017, med drugim pa predstavljamo tudi aktivnosti, ki so v naši občini potekale v okviru občinskega praznika.

Kar globoko smo že zakorakali v adventni čas, ki je čas pričakovanja. Svetloba svečk na adventnem venčku, ki simbolizirajo upanje, mir, veselje in ljubezen, nedeljo za nedeljo močnejše osvetljuje temo naših src in nam približuje »Svetlobo«, ki prihaja v božični noči. Čeprav se v današnjem času v decembru težko popolnoma izognemo nakupovalni mrzlici, pripravi božičnih in prednovoletnih zabav, okraševanju domov, prometnim zamaškom in gneči, si vendarle moramo prizadevati za trenutke tišine in miru v naših srcih, v naših družinah. Zato obogatimo naše domove ne le z zunanjim bliščem in prepolno mizo, temveč z duhovnim bogastvom praznikov, s poglobitvijo odnosov med nami, s pogovorom, smehom, pesmijo ... Ni namreč pomembno, koliko lučk bomo prižgali na našem božičnem drevesu in okrog našega doma, pomembno je, koliko lučk bomo prižgali v očeh naših najbližjih, v očeh otrok, ki tako pričakuje zrejo v nas, v očeh tistih, na katere smo v vsakdanjem hitenju in delu skoraj že pozabili, v očeh osamljenih, trpečih in bolnih. Le-ta svetloba božičnih praznikov zares šteje, leta svetloba bo ostala, nam osvetljevala in ravnala naše steze tudi takrat, ko se bodo v januarju pospravili okraski in ugasnile praznične luči.

December je čaroben, saj si »dobri možje« kar podajajo kljuge vrat in nas

razveseljujejo. Vsak od nas, ki je bil kdaj deležen obiska sv. Miklavža, Božička ali dedka Mraza se bo strinjal, da vanj ne verjamejo samo otroci, ampak tudi odrasli. Vera v pozitivno, dobro, srečno prihodnost, je veselje, ki daje upanje in nas spodbuja, da lažje vztrajamo v vsakodnevnem boju za preživetje in življenje, vredno človeka. Vsak otrok in tudi odrasel je vesel drobnih pozornosti in tople besede. Pozitivne figure, ki so nam olepšale otroštvo, živijo v nas, tudi ko odrastemo. Kdor pa ne verjame v strpno in prijazno družbo vseh posameznikov in tudi v »dobre možje« ne verjame, ta ne verjame v svet prihodnosti, kjer je prostora in sreče za vse ljudi.

V času preizkušenj in kriz je blagodejna vsaka topla beseda, objem in minimalna pozornost in več ko nas to srečo in ljubezen deli, večja je sreča vseh.

In kakšno je moje letošnje voščilo Vam, spoštovani bralci? Želim vam mirne in blagoslovljene božične in novoletne praznike. Ko bodo na sveti večer zagorele luči na vašem božičnem drevesu, vam želim, da bi pravi okras, luč, ponos in veselje vašega doma bili ljudje, ki v njem prebivajo. In bodimo »dobri decembrski možje« drug drugemu. Ne prinašajmo si dragih in bleščečih daril, ampak drug drugemu podarimo nekaj preprostega, predvsem pa podarjamo iskreno veselje, upanje, srečo, prijazen nasmeh in pozdrav.

odgovorna urednica

IMPRESUM

Izdajatelj: Občina Trnovska vas

Odgovorna urednica: mag. Andreja Krajnc

Uredništvo: mag. Andreja Krajnc, Barbara Drumlič, Dušanka Škamlec, Tamara Trinkaus, Tina Vrtič, Rok Leban in Jasmina Štebih.

Lektoriranje: Barbara Drumlič

Naslov uredništva: TRNOVSKI ZVON, Trnovska vas 42, 2254 Trnovska vas, Telefon: 02/757-95-10,

Telefaks: 02/757-16-61

E-pošta: andreja.krajnc@trnovska-vas.si

Glasilo TRNOVSKI ZVON izhaja v nakladi 440 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Trnovska vas brezplačno.

Zasnova, celostna podoba, oblikovanje in priprava za tisk ter tisk:

Kreativna PiKA d.o.o., www.kreativnapika.si, 070/670-740

Fotografija na naslovnici: Miran Arnuga

PREGLED DELA OBČINE TRNOVSKA VAS V LETU 2017

Glede na vse okoliščine in možnosti je leto 2017 za občino Trnovska vas uspešno. Največji problem predstavljajo javni razpisi za pridobivanje sofinancerskih sredstev, ki jih skoraj ni za male občine cele Slovenije. Sredstva primerne porabe za zagotavljanje nalog občine, ki jih zagotovi država, so preizkušena za izvedbo večjih projektov, čeprav takšne projekte občina potrebuje. Iz proračuna za investicije občini ostane okrog 140.000 evrov in še to v odvisnosti od zime, sociale, vzgoje in izobraževanja ali kakšnih drugih elementarnih dogodkov.

Občina je v preteklih mandatih delala zelo dobro, vsa finančna sredstva je racionalno uporabljala in izvajala investicije z dodatnimi sofinancerskimi sredstvi pridobljenimi na podlagi evropskih razpisov. Perspektiva 2014–2020 ne predvideva razpisov, ki bi omogočali občini prijavo na razpise za tiste projekte, ki jih naša občina nujno potrebuje. Omenjena perspektiva predvideva projekte (imenujejo se mehki projekti) po metodi povezovanja občin, povezovanja občin Slovenija–Hrvaška ali Slovenija–Madžarska. Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, ki zasleduje cilje v okviru 10. osi, malim občinam ni naklonjen, saj se v tem programu najdejo v 2. oseh in še to ohlapno v okviru mehkih projektov, ki ne predvidevajo gradenj. Občina se sama s samostojnimi projekti ne more več prijavljati na razpise za e-sredstva.

Kratek pregled za leto 2017

Občina je v letu 2017 izvedla vse zakonsko predpisane naloge do drugih institucij in ustanov, prav tako je izvajala naložbe v okviru možnosti na ravni razpoložljivih finančnih sredstev. V letu 2017 smo izvajali naslednje naložbe:

Rekonstrukcija ceste Trnovska vas-Pesjak in izgradnja kolesarske steze za nemotorizirana vozila

Zgrajena je bila cesta in kolesarska steza od križišča v Trnovski vasi v smeri Bišečkega Vrha (do gmajnske mlake) v dolžini 1300 m. Za omenjeno cesto in kolesarsko stezo je bilo potrebno pridobiti zemljišča, cesto odmeriti in urediti lastništvo. Zahvaliti se je potrebno glavnini lastnikom zemljišč, ki so zemljo odstopili in prodali ter omogočili izvedbo omenjenega projekta.

Cesta je v celoti izvedena v dolžini 1300 m in širini 4,10 m, prav tako je zgrajena steza za nemotorizirana vozila namenjena za kolesarje in pešce v dolžini 1300 m in širini 1,8 m. Med cesto in kolesarsko stezo so položeni travni

tlakovci, ki predstavljajo bankino ceste in razmejitev med cesto in kolesarsko stezo.

Izgradnja je končana, cesta in kolesarska steza sta predani svojemu namenu. V reševanju sta še dve zemljišči, po katerih je speljana kolesarska steza.

V letu 2017 smo poravnali ostanek plačila v višini 40.000 EUR od celotne vrednosti 300.000 EUR iz leta 2016 kot zadržana sredstva. V maju 2018 bo izvajalec del na tej cesti izvedel še nekaj reklamacij, ki jih imamo zavedene v zapisniku.

Modernizacija ceste Trnovska vas-Mohorič Franc

Omenjena cesta je bila v razsutem stanju, asfalt je razpadal, na cesti so bile globoke kolesnice in udarne jame, prav tako je bilo potrebno izvesti odvodnjavanje ceste. Ceste ni bilo mogoče več vzdrževati brez modernizacije, zato so bila izvedena dela asfaltiranja, izdelave bankin in odvodnjavanja. Z deli smo začeli v decembru 2016 in nadaljevali in končali v maju 2017. Prav tako so bila dela plačana izvajalcu v juniju 2017 v vrednosti 39.989 EUR.

Modernizacija ceste v Ločiču

V letu 2016 so se izvajala dela odvodnjavanja v strjenem delu naselja Ločič zaradi poplavljanja naselja in zastojev vode na vozišču. V letu 2017 smo izvedli še modernizacijo ceste v strjenem delu naselja Ločič v dolžini 800 m. Izvedla so se dela širitve ceste na 4 m, prav tako se je cesta asfaltirala v omenjeni dolžini. Vrednost del je znašala 99.025 EUR, investicija se je financirala v skladu s pravili 21. člena ZFO-1 v višini 33.289 EUR nepovratnih sredstev, 49.934,00 EUR povratnih sredstev, ostali delež je plačan iz občinskega

proračuna.

Preostali del ceste od strnjenege dela vasi (konec vasi Ločič) do regionalne ceste R1 v dolžini okrog 830 m je cesta v zelo slabem stanju. Cesto bo potrebno v naslednjem obdobju modernizirati, to pomeni, izvesti lokalne globinske sanacije, urediti odvodnjavanje, razširiti ter cesto asfaltirati.

Izgradnja javne razsvetljave (JR)

V letu 2017 smo plačali del gradnje JR v smeri Trnovska vas-Pesjak, ki je bila zgrajena novembra 2016, eno luč JR na parkirišče pri pokopališču in eno luč v Bišu od regionalne ceste R1 do Ivana Čeh Biš 14. V letu 2017 smo zgradili omrežje JR v Trnovski vasi (Kozlovec), kjer so pokopani v zemljo zraven JR še NN električni vod in optična cev. JR v kandelaberski izvedbi bo izvedena v naslednjem obdobju.

Zimska služba in košnja trave

V zimskem obdobju, ki je praviloma od 15. novembra tekočega leta do 15. marca naslednjega leta, izvajamo z dvema zunanjima izvajalcema in našima delavcema režijskega obrata, izvaja se glede na vremenske potrebe. Glede na državni pravilnik, ki velja tudi za občine, je prevoznost cest zagotovljena, če višina snega ne presega 15 cm, promet pa je možen z uporabo zimske opreme vozil. Na odsekih cest z vzdolžnim naklonom nad 10 % se šteje, da je prevoznost zagotovljena tudi, če je promet možen samo z uporabo snežnih verig. Občina je do sedaj imela pravilo, da je plužila in posipavala ceste prej kot narekuje pravilnik in odlok občine o vzdrževanju cest.

Redno vzdrževanje vegetacije – košnja trave; izvajali smo jo dvakrat letno, enkrat spomladi in enkrat v jeseni z zunanjim izvajalcem, po potrebi pa še kosimo s svojo koso preko leta. Na določenih odsekih se pojavlja problem zaradi zasaditve drevja ali žive meje, ki ovira preglednost cest in varnost prometa, zato prosimo vse, da takšno drevje, vejevje ali živo mejo posekajo in omogočijo varno vožnjo udeležencem v prometu.

Ureditev vodotokov

Tudi v tem letu smo pristopili k urejanju vodotokov, in sicer k ureditvi trnovskega potoka v naselju Črmlja, z začetkom ceste proti Drakslerju gorvodno, do meje z naseljem Selce. Potok je bilo potrebno zaradi zamuljenosti in naplavin očistiti, prav tako je bila struga potoka močno meandrirana, zato je bilo potrebno meandre na strugi potoka regulirati. Dela je izvedlo podjetje VGP Drava Ptuj d.o.o, kot

koncesionar za urejanje vodotokov za porečje reke Pesnice in Drave. Vrednost naložbe je znašala okrog 40.000 EUR, od tega je občina krila stroške v vrednosti 10.500 EUR.

Izgradnja kanalizacije Biš

Kanalizacija v Bišu je bila zgrajena v letu 2015, vendar je bilo potrebno sistem vakuumske kanalizacije širiti, predvsem zaradi gradnje novih hiš, ki se morajo priklopiti na javno kanalizacijsko omrežje. V tem letu so bili štiri novi priklopi. Stroški vakuumskih jaškov in izvedbe so znašali 18.202 EUR.

Izgradnja kanalizacije Trnovska vas–Trnovci – v letu 2017 smo izdelovali IDZ za omenjeno kanalizacijo. V leto 2018 planiramo izdelavo projektne dokumentacije PGD, PZI za izgradnjo nove čistilne naprave in kanalizacijskih vodov v »Trnovcih« na režijskem obratu. Nova čistilna naprava bo omogočala priklop za Trnovsko vas (obstoječa čistilna naprava je dotrajana), Bišečki Vrh (zgraditi bo potrebno kanal za Bišečki Vrh v smeri pokopališča do križišča – gmajnska mlaka), prav tako bo možno na navedeno čistilno napravo priklopiti še kanal Ločiča (s črpališčem preko tlačnih vodov v čistilno napravo). Ločič je območje glede »Odredba o določitvi območja in razvrstitvi območij, aglomeracij...« na območju aglomeracije, kjer bo potrebno v naslednjem obdobju zgraditi javno kanalizacijsko omrežje. Ocenjena vrednost celotnega projekta je okrog 2 milijona.

Urejanje katastra

V letu 2016 in 2017 smo intenzivno odmerjali ceste in urejali zemljišča v javno dobro in v lastništvo občine. Najprej odmerjamo tiste kategorizirane ceste, ki potekajo po privatnih zemljiščih. Postopki so počasni, saj je potrebno najprej izvesti odmero ceste in počakati na pravnomočnost odločbe GURS-a, šele zatem lahko nadaljujemo s postopkom (pogodba, odprava raznih obremenitev na zemljiščih ...). V letu 2017 smo za te namene namenili okrog 11.900 EUR, urejali smo kataster za cesto v Bišečki Vrh, cesto proti lovskemu domu, cesto čez »lišičjak«, cesta ob regionalni R1 v Bišu za namene izgradnje kolesarske steze ... V naslednjem letu želimo nadaljevati z odmerami, saj to zahteva ministrstvo.

Družbene dejavnosti

Družbene dejavnosti se v pretežni meri odvijajo v društvih, zato občina skrbi za večnamensko dvorano, sofinancira delovanje društev preko javnega razpisa, skrbi za igrišče in telovadnico. Pozitivna ocena k delovanju družbenih

dejavnosti je večnamenska dvorana, ki deluje medgeneracijsko preko celega leta s kulturnimi in z ostalimi dogodki. Določeni kulturni dogodki se dogajajo tudi pri Simoničevi domačiji. Domačija je potrebna generalne prenove od temeljev, strehe, zidov ..., zato občina aktivno dela na razpisih, za pridobitev sofinancerskih sredstev.

Obujanje starih običajev panonske hiše s slamnato streho (novi projekt)

Projekt, ki poteka v sklopu partnerjev: občine, Društva za ohranjanje običajev Ločič, Bolfenško društvo ljubiteljev stare tehnike in Kreativna Pika d.o.o. kot promotorja. Vsak partner bo izvajal svoje aktivnosti od obnove, ogleda muzeja, delavnic in prikazov, prirediteljev do promocije. Projekt je namenjen ciljnim skupinam, kot so šole in vrtci, brezposelni, invalidi ...

Vrednost projekta je okrog 75.550 EUR. Projekt zajema gospodarski del Simoničeve domačije, njegov namen je vključevanje več deležnikov širše regije, ki bodo svoje znanje prenašali medgeneracijsko in bo prinašalo dodano vrednost kraju. S tem projektom se bo občina prijavila (predvidoma januarja 2018) preko LAS-a na javni razpis pri ESRR. Projekt bo sofinanciran v višini 80 % opravičenih stroškov, ostali del mora zagotoviti občina iz svojega proračuna.

Življenje pod slamnato streho Simoničeve domačije (novi projekt)

Projekt, ki poteka v sklopu partnerjev: občine, društva gospodinj, turističnega društva in Kreativna Pika d.o.o., kot promotorja. Vsak partner bo izvajal svoje aktivnosti od obnove, prikazovanja, delavnic, druženja do promocije ... Projekt je namenjen ciljnim skupinam in obiskovalcem, kot so: šola in vrtec, brezposelnim, ženskam – kmečke žene, invalidom, starejšim in tistim, ki bodo že vključeni v izvedbo aktivnosti projekta. Projekt zajema stanovanjski del Simoničeve domačije, namen projekta je vključiti in animirati čim več deležnikov širše regije, ki bodo svoje izkušnje prenašali od starejših na mlajše, povezovali vse tri generacije, dodati območju določeno dodano vrednost, večjo prepoznavnost kraja in ljudi, ki živijo v njem. Ustvariti prostor za druženje.

Vrednost projekta je okrog 98.000 EUR. S tem projektom se je občina prijavila preko LAS-a na javni razpis pri EKSRP za uresničitev ciljev Strategije lokalnega razvoja na območju občine Trnovska vas. Projekt, če bo odobren v letu 2018, bo sofinanciran od EKSRP v višini 70 % opravičenih stroškov, ostali del finančnih sredstev mora zagotoviti občina iz proračuna.

Širokopasovno omrežje za internet – gradnja optičnega omrežja

Občina se aktivno vključuje v izgradnjo hitrega optičnega interneta v sodelovanju s Telekomom, zato bo občanom omogočen dostop do tega omrežja. Posameznim operaterjem ni želja graditi optičnega omrežja na območjih, kjer se ne izkazuje ekonomski doprinos oziroma tam, kjer operaterji označujejo območja kot bele ali sive lise (bele in sive lise pomenijo, da je potrebno zgraditi dolge vode, redka naseljenost in malo število potencialnih priklopov). Tudi občina Trnovska vas je v tem območju belih in sivih lis.

Z izbiro optičnega omrežja bo zmogljivost prenosa podatkov večja in omrežje bolj stabilno. Vsak občan, ko se priklaplja na optično omrežje, ki mu zagotavlja najvišjo kakovost, zanesljivost in varno delovanje storitev, kot so

internet (lahko izbira med različnimi hitrostmi glede na zahteve), internetno telefonijo in televizijo.

Naša občina trenutno rešuje problematiko interneta s Telekomom tako, da občina izvaja nekaj gradbenih del (izkopi), ureja služnosti, telekom pa skrbi z materiali in s priklopi. Prav tako koristimo gradnjo omrežja tam, kjer se izvajajo gradbena dela, kot je bila gradnja kanalizacijskega omrežja, gradnja javne razsvetljave oziroma smo koristili polaganje cevi v kanale, kjer so elektrikarji polagali kable v zemljo. Trenutno imamo zgrajeno omrežje v Bišu, Ločiču, Sovjaku, delno Bišečki Vrh, delno Trnovski Vrh in Trnovska vas, prav tako se bo nadaljevalo z izgradnjo optike po Črmlji. Najprej je bilo potrebno zgraditi glavne linije, zatem se bo mreža širila do posameznih hiš.

Pridobivanje evropskih sredstev

Regionalni razvojni program se sprejme za obdobje 2014–2020 in mora biti usklajen s Strategijo razvoja Slovenije. Glede na seje Sveta podravske regije in Razvojnega sveta regije Podravje, so bile prikazane dosedanje aktivnosti za črpanje finančnih sredstev v perspektivi za obdobje 2014–2020 za 42 občin Podravja. Država je dala navodila, kako mora biti pripravljen operativni program (OP) za našo regijo, ki je bil pripravljen v skladu z navodili in posredovan na ministrstvo. Predstavniki regije so se pogovarjali na ministrstvih za konkretne programe (projekte), ki jih naj država odobri naši regiji glede na potrebe, vendar to ni bilo uslišano.

Glede na pogajanja na ministrstvu je na strani ministrstev naveden seznam projektov, ki bodo omogočali izkoriščanje najpomembnejših razvojnih potencialov in prednosti regije, odpravljali ključne razvojne ovire regije in uresničevali regijske razvojne specializacije. Navedeni so najpomembnejši projekti, ki ustrezajo splošnim pogojem za uvrščanje regijskih, medregijskih in sektorskih projektov v dogovor za razvoj regije, ki jim je bila na podlagi upoštevanja meril iz 4. točke Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike opredeljena prioriteta z določitvijo doseženih točk v okviru izvedbe ocenjevanja najpomembnejših projektov. V teh projektih ni malih občin. Navedem jih naj nekaj:

- celovita oskrba Podravja s pitno vodo, vendar je bilo povedano, da za to ni denarja,
- Drava, reka za prihodnost – natura 2000,
- Aktivno povezano za nova delovna mesta in vključujejo družbo – Feniks,
- Vizija Pohorje 2030, natura 2000, medregijski projekt,

glede na prikazano zelo slabo kaže občinam, še posebej malim občinam.

Župani malih občin imajo zelo veliko dobrih predlogov projektov, ki se nanašajo na potrebe občine, vendar niso uslišani. Za kaj se bodo evropska sredstva uporabljala, bomo videli po preteku perspektive.

Cilji v naprej

Ker se država ni dobro pogajala za evropska sredstva, posledično predstavlja manj sredstev iz e-razpisov za občine. Občine se najdejo v e-razpisih v dveh izmed desetih osi in še to v sklopu povezovanja občin v državi ali z drugimi sosednjimi državami. Perspektiva predvideva mehke projekte za povečanje novih delovnih mest, na katere se bo možno prijavit v sklopu več občin, vsebina razpisa ni naklonjena malim občinam. Ker so male občine v razvoju proti velikim občinam manj razvite, še vedno najbolj potrebujemo projekte cestne, komunalne infrastrukture, športne ...

Projekti, ki jih potrebuje naša občina:

- Izgradnja cestne infrastrukture – v občini imamo preko 10 km cest, ki še nikoli niso bile asfaltirane (brez sofinancerskih sredstev, bo jih občina zelo težko izvedla),
- Izgradnja komunalne infrastrukture – izgradnja nove čistilne naprave na režijskem obratu v Trnovcih in navezati na to čistilno napravo kanalizacijske vode Trnovske vasi (čistilna v Trnovski vasi je dotrajana), Bišečki Vrh, Ločič ...
- Obnova kulturne dediščine – Simoničeve domačije, ki je v razsutem stanju. Imamo izdelano projektno dokumentacijo, izdano je gradbeno dovoljenje. Občina se je prijavila ne en razpis pri ESRRP s stanovanjskim delom domačije, čakamo še na drugi razpis za gospodarski del domačije pri ESRR,
- Obnova športnega parka – preurediti igrišče in ga prevleči z umetno travo, dograditi športni objekt, poiskati zemljišče za gradnjo nogometa na travi.
- Pospesiti turizem, ki bi dal možnost trženja (deloma mora narediti država prijazno zakonodajo).
- redno vzdrževanje cestne, komunalne in ostale infrastrukture,
- itd. ...

Tudi v naprej se bomo trudili izvajati tisto, kar bo v določenem obdobju za občino najkoristnejše. V predhodnih obdobjih so se župan, občinski svet, občinska uprava, vaški odbori, kakor tudi posamezni občani trudili, da naši občini naredimo še lepšo podobo.

Nadzorni odbor je kontroliral zakonitost delovanja občine, vendar nepravilnosti ni bilo, razen v nekaterih primerih, kjer je dal svoja priporočila.

Še naprej gradimo našo občino vsi skupaj lepo in prijazno.

Direktor občinske uprave:
mag. Jože Potrč.

POSTAVITEV PRAZNIČNE SMREKE

Naši pridni »občinski možje« in nekateri njihovi pomočniki so se tudi letos z vso vnemo in s predanostjo lotili postavitve praznične smreke, ki so jo v soboto, 2.decembra postavili pred občinsko zgradbo.

Postavitev smreke, ki je v začetku decembra že tradicionalno »delovno druženje« župana, občinskih svetnikov, občinske uprave in vseh prostovoljnih pomočnikov, je tudi letos potekala v prijetnem in delovnem vzdušju. Vsi tisti, ki so se delovne akcije udeležili, so obljubili, da se vidimo tudi naslednje leto, za tiste, ki ste letos bili zadržani in ste zamudili nekaj ur prijetnega decembrskega druženja pa že sedaj povabilo: »Vidimo se naslednje leto«.

Kako zelo delovni so bili posamezniki, lahko vidite na priloženih fotografijah.

Andreja Krajnc

VABILO

Vaški odbor Biš prijazno vabi vse vaščane Biša, da se nam tudi letos pridružite na tradicionalnem pohodu k polnočnici z baklami. Zbirališče je ob 23. uri pri Rožkarjevi kapeli. Za bakle mora poskrbeti vsak sam.

PRIDRUŽITE SE NAM

IZ 25. IN 26. REDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA OBČINE TRNOVSKA VAS

Občinski svet se je 3. 10. 2017 sestal na 25. redni seji.

Svetniki so obravnavali in sprejeli Odlok o načinu izvajanja GJS ravnanja s komunalnimi odpadki in Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Trnovska vas za leto 2017. Sprejeli so Sklep o nakupu nepremičnin za potrebe kolesarske steze v Bišu. Obravnavali Sklep o ceniku najema oz. uporabe telovadnice Trnovska vas. Cena najema se ni spremenila.

Svetniki so imenovali elektorja za volitve v Državni svet Republike Slovenije. Za elektorja so imenovali svetnika Manfreda Jakopa.

V nadaljevanju so potrdili predloga za priznanje Občine Trnovska vas. Na 19. občinskem prazniku Občine Trnovska vas, ki je bil 21. oktobra 2017, se je podelil Zlati grb Občine Trnovska vas Alojzu Fekonju za aktivno življenjsko delo na področju razvoja Občine Trnovska vas. Na Bolfenskem žegnanju 29. oktobra 2017 pa se je podelil Srebrni grb Občine Trnovska g. župniku Francu Mlakarju za pomembne dosežke na področju ohranjanja in obnove kulturne dediščine v Občini Trnovska vas.

5. 12. 2017 se je Občinski svet Občine Trnovska vas sestal na 26. redni seji.

Svetniki so obravnavali in sprejeli Odlok o načinu opravljanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Občini Trnovska vas. Direktor Čistega mesta Ptuj d.o.o. Janez Letnik je predstavil svetnikom Poslovni načrt izvajanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja na območju Občine Trnovska vas za leto 2018 in elaborat o oblikovanju cen izvajanja storitev obveznih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki.

Občinski svet je v nadaljevanju seje obravnaval in sprejel Odlok o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovne šole dr. Ljudevita Pivka Ptuj.

Župan je predstavil Odlok o proračunu Občine Trnovska vas za leto 2018. Proračun za leto 2018 izkazuje 1.355.551,83 € prihodkov in 1.333.452,49 € odhodkov.

Občinski svet je še obravnaval in sprejel Odlok o načinu opravljanja rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v Občini Trnovska vas ter se seznanil s poročilom o opravljenem nadzoru »Ravnaje z nepremičninami v Občini Trnovska vas«.

Na koncu obeh sej je župan podal informacijo o delu občine, svetniki pa so podali svoje pobude in vprašanja.

Občinska uprava

VABILO

Občina Trnovska vas je v letu 2017 pristopila k nabavi dveh avtomatskih eksternih defibrilatorjev (AED), ki sta nameščena na zgradbi zdravstvenega doma in gasilskega doma.

S ciljem, da bi se čimveč občanov seznanilo z uporabo AED, bo v mesecu januarju organizirano izobraževanje in praktično usposabljanje.

Usposabljanje bo enodnevno (2–3 ure) in je brezplačno. Potekalo bo v popoldanskem času, najverjetneje po 16. uri. Ker bodo udeleženci na izobraževanju tudi praktično preizkusili uporabo AED in je število udeležencev v eni skupini omejeno, se je na izobraževanje potrebno prijaviti.

Prijave se zbirajo na občini Trnovska vas (Klavdija Arnuga – 02 757 95 10).

Usposabljanje bosta vodila zdravnik ZD Ptuj (Nina Čuš in Miha Kodela). Pravilno ukrepanje in pravilna uporaba AED pomeni veliko prednost, saj se bomo le na tak način lahko v ključnih trenutkih potrebe po prvi pomoči ustrezno odzvali.

Vedeti moramo, da prisotnost AED na neki lokaciji sama po sebi še ne rešuje življenja, ampak da je AED le pomemben in priporočljiv dodatek k temeljnemu postopkom oživljanja. Ključno je, da so v pravem trenutku na pravem mestu ljudje, ki bodo znali prepoznati znake srčnega zastoja in primerno ukrepati. Spoštovani občani in občanke, prijazno vabljeni, da se v čim večjem številu usposobimo za pomoč sočloveku, zato se **PRIJAVITE NA USPOSABLJANJE!**

odgovorna urednica

OBVESTILO

Vabimo vsa društva, ustanove, vaške odbore, razna združenja in posameznike, da zapisujete vse vesele, zanimive pa tudi žalostne dogodke, ki jih v našem kraju piše življenje.

Če želite, da bomo kakšno pomembno dogajanje ali zanimivost na papir strnili mi, pa to sporočite odgovorni urednici.

Vse vaše prispevke in fotografije za naslednjo številko Trnovskega zvona, ki bo izšla predvidoma konec marca 2018, pošljite najkasneje do 10. marca 2018 na naslov: - Občina Trnovska vas, Trnovska vas 42, 2254 Trnovska vas, s pripisom za Trnovski zvon, - po e-pošti: andreja.krajnc@trnovska-vas.si ali jih oddajte v tajništvo občine.

19. OBČINSKI PRAZNIK

Osrednja prireditev 19. občinskega praznika je potekala 21. oktobra 2017 v večnamenski dvorani v Trnovski vasi. Prireditve so se zraven domačega župana g. Alojza Benka, predstavnikov občine, vaških odborov, občinske uprave, šole, društev in občanov, občank ter drugih gostov, udeležili tudi državni poslanec g. Andrej Čuš, državni svetnik Rajko Fajt in župana sosednjih občin.

Po Zdravljici, ki jo je odpel Mešani pevski zbor Jakoba Gomilšaka, in uvodnih verzih občinske himne Slovenec sem, je vse zbrane nagovoril župan g. Alojz Benko. Zatem so učenke prvega razreda podružnične šole Trnovska vas zapele pesem Enkrat je bil en majhen škrtar, na kitari pa jih je spremljal Jakob Rozman iz 6. razreda.

Brez poezije na takšnih prireditvah seveda ne gre, še posebej lepo pa je, če se lahko predstavijo dela domačih avtorjev. Tokrat so učenke 2. razreda recitirale dve pesmi rojaka Danila Muršca – Bom šel in Slovenske gorice iz zbirke Jesenske trave.

Tudi glasba je povezovalno telo takšnih prireditev, saj nam ne le pesniki, ampak tudi glasbeniki polnijo dušo z besedami in melodijo. Ženska vokalna skupina Simfonija, ki pod vodstvom Janka Krajnca deluje od leta 2011, nas je na prireditvi nahranila s prekmursko narodno pesmijo v belokrajnski prireditvi – Svi so venci vejli. Zatem pa nam je popoldne polepšal še Mešani pevski zbor Jakoba Gomilšaka, ki deluje od leta 1994, s pesmijo Benjamina Ipavca – Jaz vem za deželo in nas opomnil, da je doma res najlepše.

Po kulturnem delu je sledila še podelitev občinskega priznanja zlati grb in pohvale za 9-letni odličen uspeh. Zlati grb Občine Trnovska vas je prejel g. Alojz Fekonja za aktivno življenjsko delo izjemnega pomena, za razvoj, napredek, ugled in prepoznavnost občine Trnovska vas. Kot je bilo zapisano v obrazložitvi, danes redko najdemo ljudi, ki bi bili pripravljeni, tako kot g. Alojz Fekonja, dolga leta prostovoljno, ustvarjalno, delovno, inovativno in povezovalno opravljati svoje poslanstvo v prid soljudi, razvoja lokalne skupnosti in predvsem v prid razvoja ter delovanja društev in organizacij.

Obesek zlata petica in pohvalo za odličen uspeh v vseh razredih OŠ pa je prejela Lucija Jančič.

Prireditve se je zaključila z besedo gostov, in sicer je vse zbrane v imenu županov nagovorila županja sosednje občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah ga. Darja Vudler, nato pa še državni poslanec g. Andrej Čuš in državni svetnik g. Rajko Fajt.

Po besedi gostov je župan g. Alojz Benko povabil vse zbrane v prireditveni šotor – najprej na pogostitev, nato pa še na veselico.

Dušanka Škamlec

PREJEMNIKI OBČINSKIH PRIZNANJ 2017

Letos sta bili v sklopu 19. občinskega praznika podeljeni 2 občinski priznanji in ena pohvala:

- na 19. občinskem prazniku Občine Trnovska vsa, 21. oktobra 2017, se je podelil Zlati grb Občine Trnovska vas Alojzu Fekonji – za aktivno življenjsko delo na področju razvoja Občine Trnovska vas.

- na Bolfenškem žegnanju in blagoslovu zvonov, 29. oktobra 2017, se je podelil Srebrni grb Občine Trnovska vas g. župniku Francu Mlakarju za pomembne dosežke na področju ohranjanja in obnove kulturne dediščine v Občini Trnovska vas.

- pohvala je bil

a podeljena **osnovnošolki Luciji Jančič iz Bišečkega Vrha 30** a za devetletni odlični uspeh v osnovni šoli.

OBRAZLOŽITEV ZA PREJEMNIKA ZLATEGA GRBA OBČINE TRNOVSKA VAS

Zlati grb Občine Trnovska vas prejme gospod Alojz Fekonja za aktivno življenjsko delo izjemnega pomena za razvoj, napredek, ugled in prepoznavnost občine Trnovska vas.

Redko danes najdemo ljudi, ki bi bili, tako kot gospod Alojz Fekonja, pripravljeni dolga leta prostovoljno, ustvarjalno, delovno, inovativno in povezovalno opravljati svoje poslanstvo v prid soljudi, razvoja lokalne skupnosti in predvsem v prid razvoja ter delovanja društev in organizacij.

Ime gospoda Alojza Fekonja pogosto zasledimo tako v zgodovini delovanja občine Trnovska vas, kakor tudi v sedanjem času, saj je že drugi mandat svetnik in podžupan občine Trnovska vas.

Na področju lokalne politike je bil aktiven že v času pred samostojnostjo malih občin, saj je bil predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Trnovska vas, ki je v tistih časih delovala kot prostovoljna demokratična fronta delovnih ljudi in občanov. V času delovanja bivše občine Destrnik-Trnovska vas je bil prav tako občinski svetnik in podžupan in je sodeloval pri mnogih projektih, ki so bili temeljnega pomena za razvoj kraja.

Predvsem je njegovo ime nepogrešljivo na področju društvenih dejavnosti, saj je aktiven član skoraj vseh društev, ki delujejo v občini Trnovska vas. Že od rane mladosti je

izjemno aktiven prostovoljni gasilec. Leta 1977 je postal predsednik domačega Prostovoljnega gasilskega društva Biš in ga je uspešno vodil 12 let in je še danes aktiven član. Bil je poveljnik Gasilske zveze Trnovska vas-Destrnik, predsednik Gasilske zveze Trnovska vas-Vitomarci, dolga leta njen administrator in tajnik, leta 2013 je bil v Gasilski zvezi Trnovska vas-Vitomarci imenovan za častnega predsednika in predsednika komisije za veterane. S predavanji prenaša svoje bogato znanje in izkušnje na mlajše rodove.

Gospod Alojz Fekonja je aktiven tudi pri delovanju Lovske družine Trnovska vas, saj je bil 4 leta njen predsednik in 12 let tajnik, danes pa je v lovski družini informatik in predsednik komisije za odlikovanja.

Bil je ustanovni član in tajnik Društva ljubiteljev stare tehnike Trnovska vas in tajnik društva. Pobudnik in ustanovni član Strelske družine Trnovska vas, kjer je bil 8 let tudi tehnični vodja.

Aktiven je tudi pri delovanju ostalih društev v občini Trnovska vas, saj s svojim znanjem in z energijo pomaga še pri aktivnostih in delovanju: turističnega društva, kulturnega društva, Športnega društva Kenguru, društva upokojencev in v Krajevni organizaciji Rdečega križa, društva Kurentov, Društva za ohranjanje starih običajev Ločič, kjer že 10 let vodi Ločke kmečke igre. Mnogim društvom je v času sprememb zakonodaje pomagal pripraviti pravne akte za njihovo delovanje; pri nekaterih društvih je že dolga leta skoraj tradicionalni predsednik delovnega predsedstva, ki uspešno vodi vsakoletne občne zборе društev.

Njegovo ime in predvsem njegov lik pa je zadnja leta nepogrešljiv, kadar govorimo o večnamenski dvorani v Trnovski vasi, saj kot njen oskrbnik, v smislu dobrega gospodarjenja, skrbi za koordinacijo aktivnosti v dvorani, za zagotavljanje varnosti in vzdrževanje reda ter čistoče objekta.

Vse zapisano in tudi vse tisto, kar morda sploh ni omenjeno, govori o tem, da je vloga gospoda Alojza Fekonja pri delovanju v lokalni skupnosti in v društvih neprecenljiva, podeljen zlati grb pa le skromna zahvala za njegovo delo in entuziazem, s katerim pušča neizbrisen pečat v občini Trnovska vas in tudi izven njenih meja.

Zapisala: odgovorna urednica

UBRANO ZVONENJE DVIGA DUHA K BOGU

V naši župniji smo doslej imeli železne zvonove. Med leti 1918 in 1924 so jih izdelali v različnih livarnah. Takrat ni bilo pogojev, da bi jih izdelali po načrtu kolavdatorja, zato so bili glasovno neuglašeni.

V začetku tega leta smo se odločili za nabavo novih bronastih zvonov. Za njihovo glasovno usklajenost smo prosili dr. Matjaža Ambrožiča, ki je spremljal vlivanje zvonov in jih kot strokovnjak prevzel kot ustrezne. Štiri nove zvonove je izdelala livarna OMCO FENIKS v Žalcu.

Prvi največji zvon je posvečen Sv. Bolfenku, zavetniku naše župnije. Z napisom SVETKE SLAVIM – URE PRAVIM in tehta 1203 kg. Z bitjem ure nas bo vabil k daritvi in praznovanju praznikov. Zavetnica drugega zvona je Mati božja in ima napis BOGA HVALIM – LJUDSTVO VABIM in tehta 607 kg. S svojim glasom nas bo spodbujal, da bomo skupaj z Marijo poveličevali Boga. Tretji zvon je posvečen Sv. Jožefu. S svojim glasom bo zvonil umrlim in jim želel večni pokoj, nas pa vabil k molitvi za umrle. Ta zvon je težak 363 kg in ima napis DUHOVNIKE KLIČEM – POKOJ UMRLIM. Najmanjši zvon, težak 263 kg, je posvečen Sv. Florjanu. Z napisom MIR LJUDEM – VARSTVO POLJU. Ta zvon nam bo ob zvonjenju voščil mirno, varno in zadovoljno življenje.

Nabaviti nove kakovostne zvonove je v sorazmerno majhni župniji velik zalogaj. V odločanju za to dejanje je bilo v začetku nekaj strahu. V zaupanju, da bo Bog navdihoval ljudi za to dobro delo, smo začeli zbirati potrebna sredstva. Po svojih močeh in uvidevnosti je darovala večina župljanov. K darovanju smo povabili svoje sorodnike, znance in poslovne partnerje ter sodelavce. S skupnimi močmi smo zbrali do posvetitve večino sredstev, ki so potrebna za poravnavo računov.

Na praznik Marijinega rojstva, 8. 9. 2017 smo nove zvonove slovesno pripeljali v župnijo in jih ob kulturnem programu sprejeli pred cerkvijo. Zadnji del poti, od meje župnije do cerkve, so jih lastniki konj iz Markovcev in en domači župljan pripeljali na okrašenih vozovih, za kar smo jim hvaležni. Sprejema se je udeležilo veliko ljudi.

V začetku oktobra smo imeli v župniji tridnevno duhovno obnovo. Namenjena je bila poglobitvi Marijinih sporočil v Fatimi in duhovni pripravi na posvetitev novih zvonov. Tako upamo, da še bolje vemo, kako veliko in lepo poslanstvo imajo ubrani glasovi zvonov.

Slovesno posvetitev je na "Bolfenško žegnanje", 29.

oktobra, opravil mariborski nadškof Alojzij Cvikl, ki je v nagovoru naglasil lepo poslanstvo zvonov, saj so klicarji k obhajanju svetih skrivnosti. V začetku slovesnosti so nadškofa pozdravili otroci, članica župnijskega pastoralnega sveta in gospod župan Alojz Benko, ki je, po pozdravu nadškofu, izrekel zahvale gospodu župniku Francu Mlakarju za vsa požrtvovalna dela in skrbi v naši župniji. V imenu občine Trnovska vas je ob tej priložnosti podelil domačemu župniku plaketo srebrni grb občine za posebne zasluge. Slovesnost se je nadaljevala s sv. mašo, ki jo je daroval nadškof Alojzij Cvikl s somaševanjem zaslužnega dekana Martina Bezgovška, prodekana Marjana Rola, diakona Ivana Žista iz Slovenske Bistrice in domačega župnika. Bogoslužje je bogatilo ubrano petje domačega pevskega zbora, godba iz Slovenske Bistrice in drugi sodelujoči. Delavci podjetja KRN so zvonove namestili na njihovo mesto, da smo jih ob zahvalni pesmi prvič slišali v njihovih ubranih glasovih. Ta trenutek je bil poln radosti, zadovoljstva in ganjenosti. Lepa melodija iz zvonika je bila kakor nagrada za ves trud, ki je bil potreben za nabavo novih božjih klicarjev. Ostaja želja, da bi se verni radi odzivali klicu zvonov k molitvi, daritvi svete maše in doživetemu obhajanju krščanskih praznikov.

Slovesnosti se je udeležilo veliko ljudi, ki so se po bogoslužju še zadržali ob cerkvi v druženju in uživanju telesnega okrepčila. Naj povezanost med župljani, ki se je ob nakupu zvonov okrepila, še dolgo ostane v župniji in bogati naše življenje

Marjeta Veber

NEDELJSKO POPOLDNE LJUDSKIH PESMI

V nedeljo, 19. novembra smo v domači večnamenski dvorani bili priča prijetnemu in veselemu dogodku. V okviru Kulturnega društva Trnovska vas smo tudi letos pripravili prireditev z naslovom »Nedeljsko popoldne ljudske pesmi«, ki je že tradicionalna in je ena od osrednjih dogodkov povezanih s praznikom naše občine. V društvu smo veseli, da lahko skozi takšno prireditev ohranjamo izročilo domače ljudske pesmi, ki smo jo podedovali od naših prednikov, še lepše pa je, da jo negujejo tudi mladi rodovi. Odločitev, da spremenimo koncept prireditve in v njo vključimo vse domače delujoče skupine in tudi otroke naše podružnične šole, se je izkazala za pravilno, kar so z aplavzi in s smehom dokazali vsi navzoči, ki so napolnili domačo dvorano. Tako so se nam letos predstavili domači: ŽeVS Simfonija, MePZ Jakob Gomilšak, učenci 2. razreda naše OŠ pod vodstvom Milene Hojnik in Veseli Trnovčani DU. V goste pa smo povabili: Ljudske pevce »Šentjurčane« iz Jurija ob Pesnici, Palčkove godce iz Slovenskih goric, Ljudske pevce KD Stane Petrovič iz Hajdine in Ljudske godce KD Simon Gregorčič iz Velike Nedelje. Vsi nastopajoči so se izkazali s svojimi nastopi, ki so bili raznoliki in zanimivi za obiskovalce. Tudi letos sta program odlično vodila Valentina Muršec in Aljaž Krajnc, ki sta v podobi zakoncev Trezike in Janžeka poskrbela za obilico smeha v dvorani. Oba lika in vezno besedilo polno zakonskih zgod ter nezgod je ustvarila Andreja Krajnc.

Ob koncu je vse navzoče v dvorani pozdravil župan Alojz Benko, ki je pohvalil celotno prireditev in izrekel zahvalo domačemu kulturnemu društvu. Na koncu se je vsem nastopajočim zahvalil še predsednik društva Janko Krajnc. Prireditev smo vsi nastopajoči in obiskovalci v dvorani

zaključili s pesmijo »Na svetu lepše rožce ni« in tako na najlepši način zaokrožili nedeljsko popoldne, ki je bilo letos res nekaj posebnega, saj je bilo v dvorani vseskozi čutiti pozitivno energijo.

Dogodek je posnela lokalna SIP TV, za ozvočitev koncerta je poskrbel Alojz Fekonja.

Janko Krajnc, predsednik KD

ZAHVALA

V Kulturnem društvu se iskreno zahvaljujemo vsem donatorjem, ki nas podpirate in spodbujate lokalno ustvarjalnost:

- Občina Trnovska vas
- Kreativna PIKA d.o.o.
- Gostišče Siva Čaplja
- Zidarstvo Horvat Milan s.p.
- ELLNE-TEC d.o.o. – Nedelko Ervin
- Elektroinstalacije Zelenik Jožef s.p.
- Frizerstvo MIRA – Arnuga Mira s.p.
- Vrtnar d.o.o., Golob Branko in Valentina
- Polaganje cementnih tlakov – Pihler Jožef s.p.
- Kmetija Požegar–Jančič Marjeta

Z VIOLINO IN LJUBEZNIJO DO GLASBE PO SVETU

Precej časa je preteklo, odkar sta učenki 2. razreda osnovne šole v Trnovski vasi in nerazdružljivi prijateljici Polona Kapun in Ana Vurcer začeli obiskovati glasbeno šolo Karola Pahorja v Ptujju, v razredu odlične profesorice Mete Trop. Z ljubeznijo do glasbe sta se oklenili zahtevnega instrumenta, kraljice godal violine, jo s časom obvladovali, nastopali v godalnem orkestru glasbene šole in odnesli nepozaben spomin na srečanje mladih violinistov v Piranu, ki so na Tartinijevem trgu zaigrali pred rojstno hišo in kipom tega svetovnega violinista in skladatelja.

Po uspešno končani glasbeni šoli so skupaj s svojo profesorico kmalu spremljale folklorni skupini bolnišnice Ptuj in Dolene ter pri šestnajstih letih, leta 2000, v ansamblu narodno zabavne glasbe Ptujski graščaki nastopili na najstarejšem festivalu te glasbe v Sloveniji, na Ptujju, kjer so takrat začeli glasbeno pot danes eni najboljših narodnozabavnih ansamblov Modrijani. Lepi spomini tega časa ju vežejo tudi na številne nastope na kulturnih prireditvah v domačem kraju, prepevanje in druženje v mešanem pevskem zboru Jakoba Gomilška Kulturnega društva Trnovska vas in glasbeni nastopi ter petje v domači cerkvi.

Med obiskovanjem gimnazije v Ptujju se je Ana spoznala s pevko zabavne glasbe Mili Korpar iz Dornave. Postali sta nerazdružljivi prijateljici in Ana jo je spremljala z violino na njenih številnih nastopih, samostojnih koncertih, lokalnih televizijah, festivalih v Krapini, vse do nastopov v največjem hramu hrvaške glasbe, dvorani Vatroslava Lisinskega v Zagrebu. Odlični cirkulanski tamburaši in izvrstni folkloristi iz Jurovskega Dola so jo prav tako povabili medse.

V času študija na Pedagoški fakulteti v Mariboru je poseben del glasbene poti bilo igranje v triu z imenom Glissando, ki so ga sestavljali Vanja Fekonja – klavir in vokal, Denis Čuček – kitara in Ana z violino, ki je v svojih priredbah izvajal

najbolj znane slovenske narodne, zabavne in tuje zimzelene skladbe. Istočasno je igrala kot svetlolasa ciganka, tako so jo vzeli medse, v romski skupini Gitano, igrali so tudi sedanjemu ljubljanskemu županu in v ameriški ambasadi v Ljubljani, spoznavala lepoto in mojstrstvo zvoka violine v njihovi glasbi.

Pred tem in v času petletnega službovanja kot profesorica razrednega pouka v Ljubljani, je zaigrala ob mnogih slovenskih pevcih zabavne glasbe, ali glas svoje violine zapustila na njihovih CD ploščah: Damjan Murko (CD), Domen Kumer, Omar Naber (na izboru za pesem Evrovizije, EMA leta 1998 drugo mesto), Halgato (CD), Podstenski tamburaši iz Kočevja, Marjan Zgonc (posnela pesem na TV), Daniel Horvat (nastop na narečni popevki Vesela jesen) in prvo mesto s ptujskimi glasbeniki Marjana Kokota na festivalu v Čakovcu.

Čar glasbe jo je vabil dalje. Leta 2014 se je prijavila na avdicijo, ki sta jo razpisala pisec tekstov in glasbe Dušan Bačić in aranžer glasbe Bojan Dragojević v Zagrebu. Izbrala sta Mateo Tisaj, vokalistko, Silvio Ivić tamburašico in Ano Vurcer, violinistko, obe tudi spremljevalni pevki. Sestavili so glasbeno skupino Učiteljice, v kateri je četrti, bolj neopazen, a nepogrešljiv profesor glasbe in aranžer vseh njihovih pesmi Bojan Dragojević. Dekleta so kmalu postale znane po duetih z Nedo Ukraden, Jasminom Stavrosom, s Severino, skupino Tarapana in v Nemčiji popularnim DJ Mateom, nastopih z njimi ter po samostojnih pesmih. Sledili so številni nastopi na televizijah in radiu Hrvaške, Srbije, Bosne in Makedonije, nastopi v teh državah in Sloveniji, Avstriji in Švici in Nemčiji, visoka in prva mesta na TOP glasbenih lestvicah in pogosti humanitarni koncerti (na trgu Bana Jelačića v Zagrebu pred 15 000 obiskovalci leta 2014), na festivalu zagrebske TV CMC v Vodichah leta 2015, ponovno v Čakovcu prvo mesto in ponovno v dvorani Vatroslava Lisinskega v Zagrebu.

Letošnje leto jim bo, ob vseh ostalih nastopih, ostalo v spominu po nastopu na velikem koncertu v dvorani kongresnega centra Sava v Beogradu, ob 50. obletnici glasbene poti Nede Ukraden pred 3800 obiskovalci in po izdaji svoje prve CD plošče z naslovom Luda kuča. Na njej je 13 pesmi izpod peres njihovih producentov, ki ustvarjata tudi za mnoge že omenjene pevce. Za vse pesmi so v tem času posneli videospote, ki jih predvaja hrvaška CMC in druge televizije. Snemale so jih na Hrvaškem, v Srbiji, Romuniji,

Črni gori in v Grčiji. Na spletnem portalu YouTube imajo doslej izjemnih 145 milijonov ogledov in na svojih družbenih mrežah 130 000 sledilcev. Posebej so ponosne, da jih pogosto v svojo, na Hrvaškem najbolj gledano oddajo Po lepi naši domovini, uvršča HTV 1. Tudi v novembru, pod imenom Mostovi, posneto v Kopru.

Svet glasbe je čaroben, svet estrade – oder zabavne glasbe ima bleščeče lice in trdo, tekmovalno ozadje. V njem ni lahko uspeti, še težje je obstati. Tisoči mladih si v ta svet želijo, ker se jim zdi sanjski. Sanjati ni prepovedano, a življenje niso sanje!

V lepem, danes 2-milijonskem mestu ob sotočju Save in Donave, Beogradu, kjer Ana danes živi, je kot Slovenka sprejeta z znano srbsko gostoljubnostjo. Tam se pripravlja na nastope, snema kot studijska violinistka, med zadnjim za Danijelo Martinović in naslovno pesem hrvaške TV nadaljevanke Čista ljubezen z Borisom Novkovičem, še vedno spoznava veliko mesto, deluje v skupnosti za zaščito živali in veliko potuje. Zelo rada tudi proti domači Trnovski vasi.

Karel Vurcer

SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV

V četrtek, 23. novembra 2017, je v dvorani v Trnovski vasi potekalo vsakoletno srečanje starejših občanov.

Da je bilo druženje še bolj prijetno in veselo so poskrbeli učenci osnovne šole, pod mentorstvom učiteljice gospe Milene Hojnik.

Učenke 2. razreda so se predstavile kot mlade ljudske pevke.

Zbrane je pozdravil in nagovoril župan g. Alojz Benko. Veliko število obiskovalcev tega srečanja daje vedeti, da jim le-to veliko pomeni, saj je to priložnost, da se vidijo in poklepetajo.

Tina Vertič

NA RIBNIŠKO IN KOČEVSKO

Člani DU Trnovska vas smo se na letošnji izlet odpravili na Ribniško in Kočevsko. Najprej smo si v Velikih Laščah ogledali spominsko hišo Primoža Trubarja, žago venecialko in mlin. V vasi Nova Štifta smo si ogledali cerkev s tremi pozlačenimi oltarji in v okolici cerkve štiri ogromne lipe, ki imajo častljivo starost. Nadaljevali smo do Ribnice, k mojstru za izdelavo suhe robe. Mojster nam je na hudomušen način pokazal načine, tehniko in potek izdelovanja

izdelkov ter nam opisal zgodovinsko pot suhe robe od samega začetka. Pot nas je vodila mimo Gotenice in Kočevske Reke. V Kočevski Reki smo si ogledali cerkev. Pri Kočevju smo imeli daljši postanek za ogled pravega kočevskega rjavega medveda in čas za kosilo. Na izletu je bila prisotna vodička, ki nam je predstavljala zanimivosti in zgodovino krajev,

skozi katere smo potovali. Na drugi izlet pa smo se odpravili

na Madžarsko. Na povratku smo obiskali Bukovniško jezero in se sprehodili po njegovi okolici. V pomladanskem in poletnem času pa smo kegljali s kroglo na vrvi in hodili po PPP (Pomurska planinska pot, ki je dolga 342 km), ki jo bomo letos v celoti prehodili po etapah. Opravili smo tudi pohod na relaciji Trnovska vas–Destrnik–Drstelja–Ptuj in pohod na relaciji Trnovska vas–Zavrh (razgledni stolp)–Trnovska vas v okviru praznovanja občinskega praznika. Ljubljanska firma DIRS je pri nas izvedla predavanje na zdravstveno temo samoaktivirajoča magnetna terapija za čiščenje ožilja in prikazala pripomočke ter izvajanje takšne terapije. Udeležili smo se tudi srečanja DU, ki ga je organizirala PZDU Ptuj, na Destrniku. Do konca leta nas čaka še nekaj obveznosti, za katere upam, da jih bomo uspešno opravili.

Lep pozdrav iz DU Trnovska vas!

Simon Zajšek

15. TEK PO VASEH

Športno društvo Kenguru je v sklopu tradicionalnega športnega oktobra priredilo dogodek Tek po vaseh, ki smo ga v letošnjem letu organizirali že 15. leto po vrsti. Dogodek je potekal 5. 11. 2017, saj ga ni bilo možno organizirati v oktobru. Teka se je udeležilo 22 tekačev in tekačic, ki so se na progo podali v dveh kategorijah.

Dolga trasa je merila 10 km, kratka pa 5 km. Obe trasi sta bili zasnovani po razgibanem terenu. Na koncu smo najboljšim trem v obeh kategorijah, tako moškim kot ženskam, podelili medalje ter doma narejene mini medalje iz lesa, ki sva jih izdelala organizatorja dogodka (Rok Čeh in Martina Škofič). Prav tako pa nismo pozabili na naše najmlajše, ki so po odtečenem delu prejeli priznanja v kategoriji »osnovnošolci«.

Najboljši čas na 10-km progi je med moškimi dosegel Simon Malek (41 min 38 s), sledila sta mu Franjo Kolarič (42 min 26 s) in Luka Lovrec (45 min 29 s). Zmagovalka ženske kategorije na 10 km je bila edina predstavnik ženskega spola Natalija Rašl (54 min 10 s). Na 5 km progi je najboljši čas med ženskami dosegla Amanda Muršec (24 min), ki sta ji sledili Katica Muršec (25 min 15 s) in Jana Koprivnik (30 min 42 s). Med moškimi je na 5-km progi slavil zmago Mitja Črnčec (20 min 35 s), ki sta mu sledila Iztok Rakuša (21 min) in Kristijan Švarc (25 min 02 s). V kategoriji OŠ je zmago na 5 km dosegel Miha Brumen, ki mu je sledil njegov mlajši brat Luka.

Za tekače je bilo poskrbljeno tudi z vidika hrane in pijače. Okrepčali smo se z rogljički in s sadjem, popili smo veliko vode ter se ogreli z čajem. V sklopu dogodka bi se radi zahvalili Mirku Roškarju za pomoč pri redarstvu ter Zmagu Šalamunu (Kreativna Pika d.o.o.) za izdelavo priznanj. Še posebej pa smo mu hvaležni za štartne številke, ki nam jih je z njegovo dobro voljo naredil in podaril.

Rok Čeh

POHOD OD KLETI DO KLETI

V soboto, 4. novembra 2017, smo se, kot že peto leto doslej, odpravili na pohod od kleti do kleti proti sv. Martinu. Zbrali smo se pred športnim igriščem v Trnovski vasi, kjer nas je šofer Slavko odpeljal proti Jeruzalemu. Odložil nas je v dolini, nato smo se začeli vzpenjati po vinski cesti med Jeruzalemskimi goricami. Prispeli smo do cerkve Svetinje, kjer nas je pričakal naš nekdanji župnik Jože Rajnar. Povabil nas je v cerkev in povedal njeno zgodovino. V župnišču smo imeli pogostitev, župnik pa nam je natočil rujno kapljico. Razkazal nam je župnišče in okolico. Pot smo nadaljevali po vinski cesti med čudoviti Jeruzalemskimi grički, kjer smo prispeli do zelo znane zidanice Malek. V njej je visoka preša, pod njo pa lepa obokana klet. Posedeli smo na terasi, kjer se je nad nami vzpenjala vinska trta, ki se je odela v jesenske barve, nagajivi veter pa ji je že odnašal listje. Pot nas je vodila naprej, do vinotoča Henzl, kjer smo imeli degustacijo vin. Nadaljevali smo do Zdenkine tete, Zine Vogrinec, kjer so nas pogostili. Pohod smo zaključili v vinskem hramu Brenholc, kjer smo se pogreli ob krušni peč, zraven zapeli in nato povečerjali. Očarani in polni lepih vtisov nad lepoto Slovenije je vožnja proti domu, pojoč, hitro minila.

Zdenka Kos

PAINTBALL

V sklopu Športnega oktobra je 29. 11. 2017 potekal paintball. Letos nam je končno uspelo urediti manjši poligon v Trnovski vasi, kjer smo se ob 14. uri začeli zbirati. Zbralo se nas je 15, od tega večina novincev, ki so želeli preizkusiti to adrenalinsko igro. Nekaj se nas je odločilo samo gledati, zato smo z žrebom naredili dve ekipi po 5 igralcev. Dogovorili smo se, da bodo igrali igro »capture the flag« ali osvoji zastavico po slovensko. Namen te igre je, da preneseš zastavico iz sredine v svoj začetni tabor, ali pa, da eliminiraš vse nasprotnike in tako osvojiš zmago. Obe ekipi sta bili dokaj izenačeni, kar pa je pri tej igri zelo zaželeno, saj le tako pridejo do izraza taktike. Paintball smo zaključili v temi, ko so se še tisti najbolj zagnan morali predati zaradi pomanjkanja vidljivosti. Imeli smo tudi fotografa, ki nam je posnel in uredil super video. Video si lahko ogledate na facebook strani ŠD Kenguru.

Aleksander Majcen

AKTIVNOSTI KORK

KORK je bil tudi v letošnji jeseni precej aktiven. V oktobru smo, kot napovedano, najprej izvedli brezplačno meritev sladkorja, krvnega tlaka in holesterola, ki se ga je udeležilo več kot 50 udeležencev. V okviru občinskega praznika smo izvedli pohod po poteh naše občine. Pohodu se je pridružilo kar nekaj naših članov. V oktobru smo izpeljali tudi krvodajalsko akcijo in tako prispevali naš delež k zalogam krvi. Iz Ptujja smo prejeli pakete za ljudi, ki so potrebni pomoči. Te pakete smo tudi razdelili med občani.

Ob koncu iztekajočega se leta se vsem, ki pri delovanju KORK Trnovska vas na kakršen koli način pomagata, iskreno zahvaljujemo. Vsem občankam in občanom pa želimo vesele božične praznike, v letu 2018 pa obilo sreče, predvsem pa zdravja.

za KORK Trnovska vas:
Marija Maguš

KOLESARJENJE PO VASEH OBČINE TRNOVSKA VAS

Letos, na žal spet hladno sobotno jutro, je ponovno potekalo tradicionalno Kolesarjenje po vaseh občine Trnovska vas. Kolesarjenja se je udeležilo nekaj občanov iz Trnovske vasi in en občan iz sosednje občine Destnik.

Kolesarili smo po že znani trasi s štartom na domačem športnem igrišču proti Trnovcem, nato smo v križišču zavili desno proti Ločiču. Pred gostilno Čača smo zavili desno in nadaljevali čez Kozlovec do Požegarjevih, pri »mlaki« na vrhu Bišečkega Vrha smo zavili desno ter pot nadaljevali skozi Črmljo in Sovjak do Muršečevih v Bišu. Priključili smo na regionalno cesto Ptuj-Lenart, se peljali skozi Trnovsko vas in traso zaključili na Kozlovcu, kjer sta nas Tatjana in Zvonko Horvat pogostila s čajem in piškoti.

V prihodnjem letu je v društvu ponovno načrtovano kolesarjenje do Kopra in Schwarzlsee-ja ter seveda Kolesarjenje po vaseh občine Trnovska vas v sklopu Športnega oktobra.

Vid Murko

MEDENJAKI

Sestavine:

1000 g moka
300 g medu
250 g masla
250 g sladkorja v prahu
150 g jajc (3 jajca)
35 g vode
15 g sode bikarbone
4 g začimb za medenjake

Sestavine za sladkorni premaz:

250 g sladkorja
100 g vode
30 g škroba
Sladkor in vodo skuhamo do 106 °C, primešamo škrob in z vročim prelivom premažemo medenjake.

Izdelava:

Iz sestavin zgnemo testo. Razvaljamo ga na debelino 4 mm, izrežemo poljubne oblike in spečemo. Še tople pokrijemo ali zložimo v škatlo in zapremo, da se ne izsušijo. Ohlajene medenjake nato prelijemo s čokolado ali premažemo s sladkornim prelivom.

VESTE, KJE VSE SE PRI VAS DOMA SKRIVA AZBEST?

Azbest je še vedno zelo prisoten v našem okolju. Zaradi odlične toplotne in zvočne izolacije, odpornosti na visoke temperature, kislino, vlago, korozijo, smo ga uporabljali v različnih izdelkih na področju industrije, gradbeništva, prometa in tudi drugje. Vendar pa je škodljiv za zdravje ljudi, zato je njegova proizvodnja in prodaja v Sloveniji že več kot 20 let prepovedana.

Kje v bivalnem okolju najdemo azbest?

V preteklosti smo izdelke, ki vsebujejo azbet, zelo veliko uporabljali, zato ga danes še vedno najdemo marsikje. Z različnimi gradbenimi in izolacijskimi materiali smo ga vgrajevali v številne zgradbe, tako javne, kot zasebne, ki so bile zgrajene pred prepovedjo proizvodnje in prodaje azbestnih izdelkov, še zlasti med leti 1960 in 1980. Najpogosteje ga tako še vedno najdemo v strešnih kritinah (salonitkah), fasadnih, stenskih, stropnih izolacijskih ploščah, ometih, vinilnih toplih podih, vinas ploščicah, termoakumulacijskih pečeh, izolacijah za grelnike in cevi za toplo vodo, kitih za okna, lepilih, polnilih itd. ter kot nepravilno odvržene odpadke.

Azbest, ki se nahaja v materialih in izdelkih, je varen, dokler so ti nepoškodovani. Njihova življenjska doba pa se izteka. Materiali postanejo nevarni takrat, ko se zaradi dotrajanosti, poškodovanosti ali zaradi neprimerne ravnanja začnejo luščiti, lomiti, drobiti, razpadati v prah in se azbestna vlakna začnejo sproščati v zrak.

Azbestna vlakna so rakotvorna! Njihovo vdihavanje predstavlja veliko nevarnost za zdravje. Azbestna vlakna, ki pridejo v pljuča, povzročajo brazgotinjenje tkiva (fibrozo) in lahko vodijo do nastanka raka. Dokazano je, da azbest povzroča pljučnega raka, raka prsne in trebušne mreže (maligni mezoteliom) ter raka grla in jajčnikov. Povezujejo ga tudi z nastankom nekaterih drugih rakov. Pri kadilcih se tveganje za nastanek pljučnega raka, povezanega z azbestom, močno poveča.

Izpostavljenost azbestnim vlaknom je treba v čim večji meri preprečiti. Vlaknatih delcev s prostim očesom ne vidimo in nimajo vonja, tako jih lahko vdihavamo, ne da bi se tega zavedali. Na splošno velja: večja je izpostavljenost, večja je možnost za nastanek škodljivih učinkov na zdravje.

Kje in kdaj smo azbestnim vlaknom v domačem okolju najbolj izpostavljeni?

V zelo nizkih koncentracijah so azbestna vlakna lahko prisotna skoraj povsod v okolju.

Večje koncentracije vlaken v zraku nastajajo tam, kjer imamo dotrajane azbestne materiale, ki se

luščijo in drobijo, ko jih uporabljamo ali delamo z njimi:

- če se vlakna sproščajo iz dotrajanih azbestnih materialov, ki so še v uporabi (npr. v starejših hišah in stanovanjih iz poškodovanih stenskih plošč ali ometov, zdrobljenih, odluččenih izolacijskih oblog cevi, poškodovanih in natrganih talnih oblog...);

- v bližini starih salonitnih plošč, ki se lomijo, luščijo in drobijo: na strehah hiš, garaž, nadstreškov, pesjakov, ut... ali že odrabljenih in shranjenih plošč za morebitno nadaljnjo uporabo, ali odvrženih v naravi. Ponekod z zdrobljenimi odpadnimi ploščami nasipavajo dvorišča in poti, kar je nevaren vir azbestnih vlaken in ni dovoljeno;

- v bližini nepravilno odloženih azbestnih odpadkov na legalnih ali divjih odlagališčih.

Največje koncentracije vlaken v zraku nastajajo pri obnovitvenih delih v starejših hišah in stanovanjih, v katerih so vgrajeni azbestni materiali ter pri rušenjih takih objektov. Najnevarnejši pri tem so postopki, kot so vrtnanje, žaganje, razbijanje, brušenje ipd. Če taki posegi niso opravljeni strokovno, se velike količine prahu in azbestnih vlaken sprostijo v zrak, kjer potem ostajajo v okolici in tudi v notranjosti objektov še dalj časa po končanem delu. Pri teh delih so predvsem izpostavljeni poklicni delavci. Še bolj pa so izpostavljeni ljudje, ki se takih del lotevajo sami in so brez ustreznega znanja in opreme. Izpostavljeni so tudi ljudje v okolici (družina, sosede, mimoidoči).

Delo z azbestnimi materiali naj izvajajo le izvajalci, ki so strokovno usposobljeni in ustrezno opremljeni oziroma imajo ustrezna dovoljenja.

Na spodnjem naslovu boste lahko dobili več informacij o varnem delu z azbestom in seznam ustreznih strokovnjakov: GZS, Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala:

https://www.gzs.si/zbornica_gradbenistva_in_industrije_gradbenega_materiala/vsebina/Zakonodaja-s-podrocja-C4%8Dja-gradbeni%C5%A1tva/Varnost-in-zdravje-pri-delu/Delo-z-azbestom

Če načrtujemo vzdrževalna dela v starejših hišah in stanovanjih ali rušenja, se pred pričetkom dela prepričajmo, ali je kje prisoten azbest. Če je, ne delajmo sami, ampak prepustimo delo pooblaščenim izvajalcem, usposobljenim in opremljenim za delo z azbestnimi materiali.

Kako prepoznati materiale, ki vsebujejo azbest?

Z izjemo starih strešnih azbestnih plošč (salonitk) na pogled težko ugotovimo, ali je azbest v materialu prisoten, ali ne, razen, če ni označen. Če nismo prepričani, da material ali izdelek vsebuje azbest, se prisotnost azbestnih vlaken lahko ugotovi s preiskavo vzorca v laboratoriju. Če sumimo, da bi material lahko vseboval azbest, za preiskavo pa se nismo odločili, moramo ravnati tako, kot da gre za azbestni material.

Azbestnih odpadkov (tudi na videz uporabnih azbestnih plošč) ne smemo ponovno uporabljati. Prav tako jih ne smemo uporabljati za nasipanje poti, dvorišč, zasipanje jam, kar se pri nas, žal, pogosto dogaja.

Izpostavljenost azbestnim vlaknom je treba v čim večji meri preprečiti. Vsaka izpostavljenost azbestu je lahko nevarna za zdravje in treba je narediti vse, da do nje ne pride.

Več o azbestu lahko preberete na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje/Področja dela/Moje okolje/Bivalno okolje: Azbest v našem okolju (<http://www.nijz.si/sl/podrocja-dela/moje-okolje/bivalno-okolje>).

Vir: <https://www.gzs.si/images/clanki/img34983.bmp>

10 LET BIVALNE ENOTE ZAVODA HRASTOVEC V TRNOVSKI VASI

Bivalna enota Zavoda Hrastovec v Trnovski vasi, je praznovala 10. obletnico delovanja.

Ob tem dogodku se je varovanec doma, Drago, spomnil verzov starega slovenskega napeva in s spodaj zapisanimi besedami povedal bistvo.

Tam sem jaz doma, kjer je sonce,
kjer je vrt cvetoč, tam dom je moj.
Tam sem jaz doma, kjer je veter,
kjer lepo pojo, tam moj je dom.
Tam sem jaz doma, kjer pozimi najdem toplo dlan,
tam moj je dom.

Deset let je že minilo, odkar se je odprla tukajšnja enota, naš dom. Veliko lepega in zanimivega se je v tem času zgodilo. Spoznali smo veliko novih prijateljev in zanimivih ljudi. Povabili so nas na veliko zanimivih, poučnih dogodkov ter prireditev v kraju. Naše bivanje tukaj je prijetno, vedno z veseljem sprejmemo v hišo gosta, da kakšno rečemo, spijemo skupaj kavico. Radi imamo družbo, saj smo veseli, prijazni in dobri ljudje, ki v srcu dobro mislimo. Hvala vsem za vašo bližino, lepe besede, toplo dlan in prijazen nasmeh. Dogodek so s svojim nastopom popestrili tudi učenci OŠ Trnovska vas.

Zbrala in uredila:
Tina Vertič

NASMEH

Otroški pevski zbor Nasmeh, pod vodstvom Aleksandre Papež, bo z januarjem 2018 stopil v četrto sezono svojega delovanja.

Zborček z osmimi otroci se je prvič sestel septembra 2013, kot nadaljevanje počitniške delavnice. V naslednjih dveh letih je število članov ves čas naraščalo. Maja 2017 jih je bilo že 30. Zbor deluje v okviru Kulturnega društva Trnovska vas.

Otroci so z zborčkom nastopali v povprečju desetkrat na leto. Še posebej ponosni so na samostojni MINI koncert v juniju 2016. Nastopali so tudi v domači cerkvi kot del božične zgodbe in za materinski dan v sodelovanju s CPZ Sv. Bolfenk.

Sodelovanje v zboru ne pomeni samo zdrave pevske vzgoje, temveč tudi ustvarjanje, druženje, razvoj socialnih veščin, spoznavanje osnovnih glasbenih pojmov skozi igro, navajanje na javno nastopanje, elemente dramske igre. Vaje potekajo ob koncu tedna in so namenjene sprostitvi otrok, nikakor ne obremenitvi, zato tudi niso praviloma vsak petek.

Priporočena starost otrok je od 4 do 10 let. Če bi želel sodelovati tudi vaš otrok, lahko vse informacije dobite pri vodji zborčka Aleksandri Papež. Pokličete jo lahko na tel. 040 595 755.

Zapisa Tina Vertič

GOMILNA GROBIŠČA IN LJUBITELJSKI ARHEOLOG ALOJZ BRUNČIČ

Na območju naše občine so znana in delno ohranjena tri gomilna grobišča. Na območju naselja Ločič sta dve gomili, od katerih je bila ena delno raziskana. Arheologi so 1962 opravili sondiranje in odkrili žgan grob z ostanki trinožnika (v mariborskem muzeju, inv. fit. A3586—VS9, 1965,147). Tako navaja arheolog Stanko Pahič v obsežnem prispevku *Antične gomile v Slovenskih goricah* (Časopis za zgodovino in narodopisje – letnik 1965– Založba Obzorja Maribor).

V istem prispevku zapiše, da je najmanj sledi o gomilah v Bišu, ki so uničene in danes na grobove spominja le ledinsko ime Gomile.

Za območje Trnovske vasi isti avtor navaja, da je v gozdu sredi Pesniške doline razkopanih šest gomil. Gomile so kmalu po prvi svetovni vojni razkopavali domačini in našli v njih »drobno kamenje in črepinje«. Pri sondiranju ene izmed njih je bil leta 1962 odkrit žgan grob s črepinjami sivega ovalnega lonca z vodoravnim profiliranim robom (v mariborskem muzeju, inv. št. A2750—VS8,1962,259).

Arheolog Stanko Pahič v navedenem članku tudi zapiše: »Kopali pa so tudi anonimni domačini, ki so v vnemi za iskanjem zakladov odkrite predmete večinoma zavrgli; tako o tem delu ni ostalo nobenih poročil. Med njimi je bil v časi tudi kak za starine vnet človek, kot npr. domačin A. Brunčič iz Črmlje, ki je razkopaval grobove v gomilah domačih in sosednjih gozdov, in čigar pismo o tem delu je Davorin Trstenjak leta 1881 objavil v Kresu.«

V reviji Kres (Kres, leto 1, št. 12 - Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Urednik Jakob Sket) je Davorin Trstenjak res objavil pismo Alojza Brunčiča iz Črmlje. Brunčič se je zavedal pomena raziskovanja, saj je obiskoval nižjo gimnazijo, kjer je Davorin Trstenjak v drugem letniku (1859/60) bil njegov profesor. Prav Davorin Trstenjak je že 30 let prej objavil nagrado 30 goldinarjev tistemu, ki se loti raziskovanja gomil. Pismo je zelo zanimivo, saj je natančno poročilo in vsa poznejša poročanja o gomilah v naši občini se opirajo nanj.

Citat (Kres, leto 1, št. 12):

»Visoke časti vredni gospod župnik!

Nadlegoval Vas bom sitnim dopisom, a ker ne znam kam drugam obrniti se, priporočam se Vašej dobrosrčnosti in velikej učenosti. Odkopal sem naimer (preteklo) prav za prav sedanjo jesen 6 gomil, ali vendar z slabim dobičkom.

V dvema sem našel kamnite iz 6 velikih plohov sestavljene rakve, katerih vsaka je bila zložena črez tri črevlje pod površjem nakopičene zemlje. Podobna je bila vsaka podolgasti štirivoglasti skrinji, in bila je od znotraj črez tri črevlje dolga, in 2 in 1/2 široka, in tudi tako globoka. V prvej, s ktere sem velikanski pokrov odvalil, bila je napolnjena s

silno rahlo in drobno mešanico, obstoječo iz žgane prsti, pepela, vogljenja in nekterih majhnih kostičk; našel sem tudi maselski lepo izdelan glinast lonček, kateri je na robu malo odkrhnen. Zunaj rakve je bilo veliko strohnjenih lončarskih črepinj, vogljenja in pepela. Ker v pervej gomili nesem večega zaklada našel, podal sem se hitro druge razkapat, ker sem mislil, da tam kaj žlahtnejšega naletim. Rakev v tej gomili je bila na vsako stran večja, posebno pa krov in kamenje je bilo tako okol in okol vklenjeno, in kamni v endruga vsekani, da skoro miš v njo ne mogla. Bila je samo do polovice z omenjeno mešanico napolnjena. Vsak prah te prsti na tenko preiskavši, nesem druga našel, kakor nektare človeške kostičke, kakor en košček glavne črepine, nektare od nog ali rok, tudi s hrbitišča, en dobro ohranjen zob podočnik, in med vsem tem eno prav ukusno zdelano prsno kinčno iglo iz bronu. Kaj sem vse pustil na Ptuji pri gosp. Kraberu v ogledalno okno postaviti, kjer se enakih stvari starinskih izdelkov več nahaja. V tretji gomili sem naletel samo na polovico rakve. Gotovo neso imeli stavitelji več kamenja, spodnji del — ena stena in pol pokrova je manjkalo. Potem še sem odkopal tri, v katerih pa sem le v gomilni zemlji raztresene kose kamna in črepinj našel, in na sredi tega navija šaro črepinj, pepela in žgane prsti, rakve pa nikakve. Imel sem s tim odkapanjem veliko sitnosti in trpljenja, izkopano kamenje, ktero je še imelo nekoliko vrednosti, sem mogel posestniku grunta pustiti, ljudje so me za norega imeli, „zakaj tiste kupe, kje so se ljudje v starih časih, kadar je sovražnik prišel, z blagom vred živi zakapali,“ — razkapam. Drugi pa so rekli, da sem z vragom v žlahti, ker si kaj takega upam, nekteri pa so govorili, (ker ravno v tem trenutku, ko sem grobe odpiral, je nastala strašna nevihta, da je vse škripalo in cvillilo), da je „Črni“ šel z denarjem, meni pa mesto tega le črepanje pustil; — in poslednji so najboljše zadeli. Neizobraženi ljudje se ne dajo dopovedati ni gor ni dol pomena teh staroslovenskih spominkov. Na tem mestu, kjer sem teh 6 odkopal, je še 7 neodkopanih, in blizo tukej 12 drugih razne velikosti, in povsod, kje se ti ogromni navlji nahajajo, se kraj zove: Gomila, Gomile, ali Gomilica.4 Dalje so tu v okolici vasi: Gomile nad Bišom, Gomilice blizo sv. Vrbana, Gomile blizo Vurberga itd. V bišečki čreti so delavci pri podvažanju njive pred nekterimi letami 4 gomile razvozili, in nekoliko najdenih starin potrli, z kamenja pa si je dal posestnik pri goricah klet sezidati ... Med vsemi gomilami največa pa je v črmlenskih leseh pol ure od mojega stanovanja, in sicer je tam edina, pa velika za 4 druge. Nahaja se v silno odljudnem kraji, kakor bi njo vklub komu nekda na skrivnem naredili. Posestnik, — bišečki kmet, — nje ne pusti brez plačila razkapat. Na dvema stranama teče prav prijazen jarek mimo. Vidi se, da lahko slepeč ošlata, kje so za napravo gomile zemljo kopali. Meri črez višino 22 metrov, poskušal je njo nekdo odkopati, kar pa ne dovršil, in gotovo zavoljo silnega dela. Drevje, ktero v odkopani jami raste, je kakih 80 let staro. Tudi sem zvedel, da je takih gomil v Branjgovi pri sv. Antonu v slov. goricah veliko, katerih pa še sem ne imel priložnosti videti. Rad bi te reči dalje preiskaval in konečni znanstveni dobiček dal na svitlo, ali pri najboljši volji mi pripomoček manjka. Posebno rad bi ono veliko v črmlenskih lesovih razkril, ali potrebuje kakih 8 dni, — druge stroške izvzemši. Bral sem ob priložnosti v „Novicah“, da ste Vi visoke časti vredni gospod 25 gold. temu obečali, kdor bi gomile s uspehom razkopal, jaz bi pa bil vendar z nekaterimi

goldinari zadovoljen, če bi nje dobil odkod v ta namen na pomoč, ker sem reven, in zato ne morem sam ob svojem nič storiti. Dalje pa mi manjkajo dotični zvirni o zgodovini, šegah in običajih naših prednamcev, ker vse, kar sem o gomilah po časopisih bral, so bili dopisi Vaše Visokočastivrednosti. Z drugimi slavnimi slovenskimi pisatelji pa sem celo nič ne znan. Rajši bi kaj vspešnega v tej reči storil, kakor da bi mi kdo najlepšo kobilo podaril. Z velikim spoštovanjem itd. Alojz Brunčič m. p. V Črmlji, zadnja pošta sv. Urban zunaj Ptuja, 1/11. 1881."

Z gotovostjo lahko zapišemo, da se je Alojz Brunčič (doma je bil v Črmlji, danes domačija Drakslerjevih) zavedal pomena arheoloških raziskav in je morda v tistem času, v svoji vedoželjnosti, arheoloških izkopaninam naredil tudi precej

škode. Vedeti pa je treba, da je bila arheologija v tistem času še v povojih. Dejstvo pa je, da vsa poznejša poročila o grobiščih na območju Občine Trnovska vas (predvsem Biš in Črmlja) kot vir navajajo Brunčičevo pismo. Zanimivo bi bilo poiskati več podatkov o človeku, ki se je kljub zasmehovanju in norčevanju lotil, po prepričanju večine sovaščanov, popolnoma nepotrebnega, če ne celo škodljivega početja, kot sam navaja v pismu.

Vsa navedena območja so arheološko zaščitena in čakajo na morebitna dodatna raziskovanja.

Danilo Muršec

MEDENA POTICA ZA BOŽIČ

Zima je čas, ko narava leže k počitku, ljudje pa se zatekamo k toplemu ognjišču in pogosto posegamo po medu in ostalih čebeljih pridelkih, ki so v tem letnem času nepogrešljivi. Med pogosto uživamo na kosu kruha, uporabljamo ga kot naravno sladilo, pogosto pa zaide tudi v kuhinjo, kjer ga dodajamo tako mesnim jedem, ribam, omakam, marinadam, zelenjavi, sadju seveda pa tudi slaščičarsko - pekovskemu pecivu,... V tem predprazničnem času smo za bralce pripravili recept Medena potica za božič.

Še prej pa nekaj zanimivosti o izvoru in razvoju potice:

Prve slovenske potice so bile sadne, z nadevom iz stolčnega suhega sadja in medu. Suho sadje za potice so na peči ali v peči posušili in nato v možnarjih ali v mlinskih stopah stolkli v moko. Sladkali so z medom, ki je bil stoletja edino sladilo. Poleg sadja so kot nadev

uporabljali še orehe, lešnike, bučne peške in pehtran. Rozine so na kmete prišle zelo pozno. Nadev je bil lahko tudi slan. Potico je v pisnih virih prvi omenil Janez Vajkard Valvazor, in sicer v Slavi vojvodine Kranjske. Iz opisa je razvidno, da je bila prva potica nadevana z orehi in medom, ponekod s skuto. Včasih so jih zvijali na poseben način. Testo so razvaljali v obliki kroga in ga po vsej površini namazali z nadevom. V sredini so zarezali križ, katerega kraki so bili dolgi 12 cm. Potico so začeli zvijati iz sredine proti zunanemu robu, vsak trikotnik zase. Nastal je dolg tanek zvitek, ki so ga prerezali in polagali v model v obliki kače, zvitek na zvitek. Potica je na toplem vzhajala, nato pa se je pekla v krušni peči. Že od nekdanj so jo povezovali z božičem.

Vir: Janez Bogataj, Potice iz Slovenije

SESTAVINE

Kvašeno testo: 500 g pšenične bele moke, 70 g sladkorja, 30 g kvasa, 60 g masla, 4–5 jajčnih rumenjakov, 2–3 dl mlačnega mleka, ščep soli, 1 jušna žlica sladkorja, 1 jušna žlica tekočega medu.

Medeno-orehov nadev: 150 g tekočega medu, 600 g mletih orehov, 1–2 dl mlačnega mleka, 2 jajci, ščep mletega cimeta, ščep mletih klinčkov, ščep stolčenih nageljnovih žbic, vaniljev sladkor, naribana limonina lupina, ½ dl ruma za aromo.

Premaz: mleko in jajce.

PRIPRAVA

Testo: Moki, ki smo jo hranili na sobni temperaturi, dodamo rumenjake, sladkor, stopljen med in rum. Mleko segrejemo in raztopimo maslo.

Dodamo mešanico soli, mleka in kvasa. Zmešamo srednje gosto testo, ga zgnetemo, pokrijemo in pustimo vzhajati čez noč.

Nadev: Med zelo počasi stopimo v vodni kopeli. Ko je stopljen, ga odstavimo, primešamo maslo in približno polovico mletih orehov (ki jih lahko nadomestimo s piškotnimi ali kruhovimi drobtinami). Vse skupaj zalijemo z mlekom. Na koncu dodamo še začimbe in jajci.

Priprava na peko: Tradicionalno se je potico peklo v okroglih lončenih modelih. Dolžino razvaljanega testa določimo tako, da izmerimo premer modela in pomnožimo z dva. Testo, ki je počivalo čez noč, zjutraj še enkrat premesimo, tanko razvaljamo, nanj namažemo medeni nadev in potresemo s preostankom mletih orehov.

Testo tesno zvijemo, položimo v namaščen modelček in ga postavimo na toplo, da še enkrat vzhaja. Medena potica je težja in vzhaja počasneje. Pred peko kolač premažemo z zmesjo mleka in jajc. Pečemo v pečici, ogreti na 175 °C, pribl. 45 min.

Avtorica recepta: mag. Urška Intihar
Čebelarstva zveza Slovenije

KNJIGA KOT VREDNOTA V INSTANT DRUŽBI?

Danes so literarni svetovi, v katere se podajajo otroci, če jim seveda ostane kaj časa in energije ob elektronski zabavi, povsem drugačni. Pa vendar, branje in knjige še nikoli niso bili tako pomembni kot danes, saj oblikujejo ustvarjalne, podjetne in razmišljujoče državljane. Do obstoječe bralne kulture je izredno kritičen Aleš Novak iz Javne agencije za knjigo ki je z obžalovanjem poudaril, da Slovenci nismo družba znanja. V prazničnem času mrzlično hitimo po nakupih, a vse prej hitimo za drugimi dobrinami, kot za knjigami; knjiga pri nas ni več vrednota – denar imamo za vse od dragih čevljev do družinskih vstopnic za živalski vrt, le knjiga je odvečen strošek. Da bi jo torej ponovno vzpostavili kot vrednoto, je treba bržkone temeljito premisliti mesto knjige kot družbeno relevantne (ali pa morda nerelevantne?) kategorije.

Bralna kultura je torej splet idej, vrednot, norm, vsebin in sporočil, ki jih oblikujemo in posredujemo v zvezi z branjem, ki jih sporoča in oblikuje lokalna skupnost od vrtcev do šol, od učiteljev do ravnateljev, od profesorjev do socialnih delavk, od svetnikov in svetnic v občinskem svetu do občinske uprave z županom na čelu z namenom, da bi postalo branje cenjena aktivnost. Bralna kultura vzpostavlja in izpostavlja vsebine ter sporočila, ki spodbujajo branje, nebralce opogumlja k branju kot cenjeni dejavnosti, ki je v vrednostnem sistemu pomembna ne le za učenje, pač pa tudi za prosti čas. Biti odličnjak v osnovni šoli ni dovolj, pomembno je biti odličnjak z delovnimi (tudi bralnimi) navadami.

Priznati je potrebno, da je v občini Trnovska vas moč najti kar nekaj knjigoljubcev, nekateri med njimi so izdali celo svoje knjige. K spodbujanju bralne kulture strmi domačin Zmago Šalamun, ki se že vse življenje ukvarja s pisanjem in komunikacijo (tudi sam je izdal priročnik Joomla za vsakogar). V podjetju Kreativna PIKA d.o.o sta skupaj s partnerko Nino Zorman izdala kar nekaj knjižnih izdaj. Odmevna je bila izdaja knjižnega prvenca Danila Muršca Jesenske trave, ki se je leta 2014 predstavila na največjem knjižnem sejmu v Cankarjevem domu v Ljubljani. Omeniti velja, da je Občina Trnovska vas podprla projekt in omogočila občankam in občanom, da so se lahko brezplačno udeležili predstavitve v Cankarjevem domu. Kreativna PIKA d.o.o. se ne ukvarja zgolj z izdajanjem knjig, temveč tudi z grafičnim oblikovanjem, spletno promocijo, spletnimi stranmi in odnosi z javnostmi. Sledila je ekspanzija knjig, ki so nastale pod okriljem Zmaga Šalamuna in Nine Zorman: od domoljubnih knjig, namenjenih mlajši populaciji, zgodovinskih zapisov cenjenega dr. Ilauniga, do literarne avtobiografije, ki opisuje življenje v Slovenskih goricah (če omenimo zgolj te, ki so luč sveta ugledale v tem letu). Izredno ponosni so, da so uspeli graditi zgodnico s knjižnim likom Mihom, ki skupaj z dedkom spoznavata slovensko zgodovino. Najprej sta leta 2015 spoznavala nastanek Slovenije, leto kasneje sta ob 25. obletnici samostojne Slovenije spoznavala vojno za Slovenijo, letos pa je Miha prestopil mejo in spoznal še Evropsko unijo. Izdajo knjige je podprl evropski poslanec Franc Bogovič (SLS/EPP), ki je knjigo pospremil z uvodnim nagovorom in omogočil, da bo knjiga našla mesto v prav vsaki osnovni šoli in knjižnici v Sloveniji. Kot nagrado za uspešno opravljeno delo je evropski poslanec celotno delovno ekipo povabil v srce Evrope – Bruselj! Sprehod z evropskim poslancem Bogovičem po Evropskem parlamentu, po prostranih

hodnikih, ki so dostopni zgolj poslancem in VIP obiskovalcem je bilo res edinstveno doživetje. Zmago Šalamun se je za Radio Slovenske gorice javljal v živo iz Evropskega parlamenta, imeli so čast se srečati in diskutirati o projektu Miha spozna Evropsko unijo kot tudi o možnostih, ki jih Evropa ponuja mladim, z nizozemskim poslancem Lambertom van Nistelrooijem, ki je bil nad projektom navdušen, in dr. Milanom Zverom. Štiridnevno raziskovanje Belgije, Bruslja in Evropskega parlamenta je v avtoricah – dijakinji Gimnazije Ptuj Tajdi Špes in Jani Meško – pustilo nepozaben pečat. Knjigo bodo skupaj z g. Bogovičem promovirali po vsej Sloveniji in tako upajo, da bodo mladim dali nov zagon ali pa idejo, da tudi sami ustvarijo in se lotijo podobnega projekta.

Kreativna PIKA je sodelovala tudi pri nastajanju knjige Zvesta Slovenka (grafično oblikovanje in tisk). Zgodbo o ljubezni, zvestobi in predanosti, zgodbo iz davnega leta 1418, ki se dogaja na območju današnje občine Sveti Jurij v Slovenskih goricah in za katero trdijo zgodovinarji, da je verjetno najstarejša pripoved iz Slovenskih goric je v arhivih odkril ljubiteljski zgodovinar Aleksander Purgaj, izdala pa jo je Občina Sveti Jurij v Slovenskih goricah, kar je hvalevredno dejanje. S knjigo Ozri se, deklica avtorice Cecilje Novak, so pred pozabo »rešili« dragocena pričevanja iz Slovenskih goric - gre za literarno avtobiografijo, kjer avtorica piše o svojem otroštvu v zgodnjih petdesetih letih prejšnjega stoletja v Cerkvjenjaku oziroma v Peščenem vrhu, kjer je preživela prvih devet let in pol svojega življenja. Dr. Bernard Rajh je izpostavil, da gre za dokument časa in prostora, knjigo, ki jo prebereš na en mah in da gre za knjigo posebne vrednosti, saj vsebuje cerkvenjaški narečni govor, saj so čustveni, intimni vrhovi po navadi povedani v narečju. Narečje ima neko drugačno izrazno moč, bolj direktno in tako knjigi daje posebno vrednost. Knjigo prepuščamo za lepe zimske večere, ki se zmeraj bolj bližajo, možno pa jo je kupiti v večjih knjigarnah in v uredništvu Radia Slovenske gorice.

Miha K.

AKTIVNOSTI V DRUŠTVU KURENTOV TRNOVSKA VAS

Društvo je 1. maja organiziralo medvaški turnir v Trnovski vasi. Turnirja se je udeležilo 6 ekip. 1. mesto je dosegla ekipa Ločič-Ločki vrh, 2. mesto je dosegla ekipa Trnovski Vrh in 3. mesto ekipa Trnovska vas. V mesecu juliju smo organizirali paintball, kjer smo se med seboj rekreacijsko pomerili. Društvo kurentov Trnovska vas in Športno društvo Kenguru. Kot društvo smo se udeleževali tudi kmečkih iger in sicer 1.

igre, ki smo se jih udeležili so bile 17. junija v Ločiču, kjer smo zasedli odlično 1. mesto. Nato so sledile igre v Žerjavcih, ki so bile 8. julija, tam smo zasedli 2. mesto. Prav tako pa smo se udeležili iger v Vitomarcih. 7. oktobra smo organizirali turnir v velikem ročnem nogometu, ki se je odvijal v Ločiču pri Denisu Muršecu. Nato smo v mesecu novembru organizirali dva turnirja, in sicer turnir v pokru in turnir v kartanju. Turnir v pokru se je odvijal 4. novembra v večnamenski dvorani v Trnovski vasi. Turnir v šnopsu – dvojice pa se je odvijal 25. novembra prav tako v večnamenski dvorani v Trnovski vasi. 1. mesto sta zasedla Sandi Čeh in Benjamin Vršič, 2. mesto sta zasedla Valerija

Breznik in Pavel Breznik in 3. mesto Dušan Rajšp in Silvo Dominko. Za nami je kar nekaj aktivnosti, da pa se to ne bi končalo, vas že 9. Decembra, ob 19. uri vabimo na tradicionalni turnir v pikadu, ki se bo odvijal v večnamenski dvorani. Prav tako ste vljudno vabljeni, da se 6. 1. 2018 udeležite Občnega zbora v večnamenski dvorani v Trnovski vasi. Za več informacij nas kontaktirajte na: kurenti.trnovskavas@gmail.com. Vljudno vabljeni!!

Zapisala: Valerija Breznik

POKER TURNIR

Po letu premora smo ponovno organizirali poker turnir pri nas, ampak tokrat je organizacijo prevzelo Društvo kurentov, in izvedba je bila več kot uspešna.

Kot je značilno že za prejšnja leta, smo glas razširili, prek letakov in socialnih omrežij, v okoliške kraje, in strah pred neudeležbo je bil popolnoma odveč! Zbralo se je 61 tekmovalcev, kar je bilo več kot odlično in ugodno za normalen, gladek potek turnirja brez večjih prekinitvev – seveda ob primerni organizaciji pred samim turnirjem.

Zaradi zapletov, ki so se mi pripetili na zadnji organizaciji pokra, sem tokrat stopil v celotno situacijo bolj odločno in tako so bile stvari ob 20. uri, ko se je začel turnir, na mestu. In čez nekaj minut, po razdeljenih žetonih, smo začeli. Seveda brez "cvetk", ki se ne držijo ure, ne gre, zato je bila možna prijava tudi kasneje, kar se je izkazalo za dobro potezo, z manjšimi popravki sistema, so bili nekaj čez 21. uro že vsi igralci za svojimi mizami, v lovu za glavno nagrado – seveda brez tistih, ki so že izpadli.

Srečanje je potekalo v sproščenem, mirnem vzdušju, tekom večera so se mize praznile, nagradni sklad pa s ponovnimi prijavi in z dodatki hitro polnil. Postalo je napeto za boj v finalno mizo (zadnjih 8 igralcev), saj je le-ta prinašala denarne nagrade. Ob tretji uri zjutraj je postalo napeto, saj sta bila v igri le še 2 tekmovalca in na kocki je bilo kar nekaj denarja.

Zmagovalec bi odnesel 490 €, vendar sta si po 6 in pol urah igre nagrado razdelila 2 tekmovalca, in sicer David Lovrec in Peter Svrznjak, slednji je prejel pokal za prvo mesto, o čemer je odločala prijateljska zadnja runda. Tretjo mesto je osvojil Jaka Jaušovec.

Skupno gledano je bil dogodek uspešen in ga načrtujemo tudi v naslednjem letu. Tako, da že sedaj vabim vse, ki se morda letos niste mogli udeležiti turnirja. Hvala pa vsem letošnjim udeležencem.

Valerija Breznik

POSKRIBIMO ZA SVOJE ZDRAVJE

Kot smo napovedali že v prejšnji številki občinskega glasila, nadaljujemo s predstavitvijo najpogostejših dejavnikov tveganja, ki ogrožajo naše zdravje.

V zadnji številki glasila smo nekaj zapisali o krvnem tlaku, v tokratni bomo spregovorili o holesterolu. Bodimo in ostanimo zdravi!

odgovorna urednica

HOLESTEROL

Holesterol je zelo pomembna sestavina v človeškem telesu, ki ima lahko velik vpliv na naše zdravje.

Holesterol je naravna maščoba, ki nastaja v jetrih. V organizmu opravlja številne naloge. Holesterol je sestavni del celičnih membran, izhodiščna molekula za nastanek številnih hormonov, žolčnih sestavin in je nujno potreben organizmu, toda v prevelikih količinah je zdravju škodljiv.

Naloge holesterola v človeškem telesu

Holesterol je pomembna snov v človeškem telesu. Naše telo ga potrebuje za zgradbo celičnih sten, za tvorbo hormonov, kot so kortizon, testosteron in estrogen. Nujen je tudi za tvorbo žolčnih kislin, ki uravnavajo prebavo. Holesterol je pravzaprav sestavni del vsake celice v telesu. Zelo pomemben je za nastanek celičnih membran, pomaga pri tvorbi vitamina D, nepogrešljiv pa je tudi pri tvorbi žolčne kisline, brez katere se prebava ne odvija.

Človeško telo s pomočjo jeter samo ustvarja holesterol

Približno tri četrtine holesterola ustvari človeško telo samo s pomočjo jeter. Preostanek ga zaužijemo z mastno hrano, npr. z mesom ali maslom. Dnevno nastane v telesu 1 do 3 g, s tem pa je pokrita tudi normalna dnevna potreba po njem.

HDL in LDL holesterol

V krvi se holesterol veže na beljakovinske molekule. Pri tem nastajajo različne vrste lipoproteinov:

- lipoproteini visoke gostote (HDL - "dobri holesterol"), ki prenašajo odvečen holesterol v jetra, ta pa ga spremenijo in »pošljejo« iz telesa z žolčem;
- lipoproteini nizke gostote (LDL - "slabi holesterol"), ki pogosto ostanejo v telesu;
- lipoproteini zelo nizke gostote (VLDL), ki prenašajo trigliceride (kemične sestavine, ki shranjujejo maščobne kisline).

Ni pomembna samo količina holesterola v krvi, pomembno je predvsem razmerje med dobrim (HDL) in slabim (LDL) holesterolom. Medtem ko dobri holesterol varuje žile, pa slabi holesterol poškoduje njihove stene.

HDL - dobri holesterol

HDL odnaša slabi holesterol iz perifernih tkiv nazaj v jetra in tako znižuje skupni nivo holesterola, zato je visoka raven HDL-a zaželena in kaže na ustrezno prehrano in fizično aktivnost osebe. Hkrati HDL preprečuje, da bi prišlo do nalaganja LDL holesterola na žilne stene.

LDL - slabi holesterol

LDL predstavlja kar dve tretjini holesterola, v tej obliki se

nahaja odvečni holesterol. Kadar so njegove vrednosti povišane, pomeni, da se LDL pospešeno odlaga v žilne stene (proces ateroskleroze), to pa vodi v bolezn, kot so miokardni infarkt, angina pektoris (bolečina za prsnico), možganska kap, zapore perifernih žil in druge.

HDL ščiti žile, ker spravlja holesterol iz krvi v jetra, kjer se leta razgradi in nato izloči. Mastni LDL pa holesterol prinaša iz jeter in ga po krvi vozi v celice. Pri tem lahko pride do težav. Če ima celica dovolj holesterola, LDL zavrne. Zato LDL plava po krvi in viša raven krvnih maščob. Končno se oprime žilnih sten ter postavi temelj za aterosklerozo in srčni infarkt. Priporočljive vrednosti za LDL v krvi so od 2.0 do 3.5

Kdaj pride do povečanega holesterola v krvi?

Količina holesterola v krvi se lahko poveča zaradi različnih vzrokov: nagnjenost k temu je lahko podedovana, lahko je kriva debelost, nezdrava prehrana, premalo telesne aktivnosti, kajenje, pa tudi starost. Ko nam ugotovijo preveliko količino holesterola v krvi, se začne zdravljenje, ki ni nikoli končano. Lahko se odločimo za tablete ali za zdravo hrano, vendar pozor! Večina zdravnikov je prepričanih, da lahko z zdravo hrano zmanjšamo količino holesterola največ za 15 odstotkov, najbolj nevarna pa so velika nihanja količine holesterola.

Priporočene vrednosti maščob v krvi

- skupni holesterol: manj kot 5 mmol/l,
- holesterol LDL: manj kot 3 mmol/l,
- trigliceridi: manj kot 2 mmol/l,
- holesterol HDL: več kot 1 mmol/l,
- ženske: več kot 1.4 mmol/l, za moške: več kot 1.2 mmol/l.

Vsakič, ko se vrednost LDL zmanjša za 1 mmol/l, se tveganje za nastanek miokardnega infarkta zmanjša za 2,5 odstotka.

Pomembno je tudi razmerje med LDL in HDL

Treba je vedeti, da za nastanek srčnih in žilnih bolezni ni pomemben le skupen holesterol, ampak tudi razmerje med "slabim" LDL in "dobrim" HDL holesterolom. Večji kot je delež dobrega HDL, več odvečnega holesterola se izloči iz telesa. Priporočeno razmerje med LDL in HDL naj ne preseže vrednosti 3:1 za dalj časa, ne glede na starost.

Dieta za zniževanje holesterola

Holesterol lahko sprva najbolje uravnavamo kar sami, z redno fizično aktivnostjo, s prehrano, z malo maščobami, opustitvijo kajenja, pitja alkohola ter nefiltrirane kave ter vzdrževanjem primerne telesne teže. Izogibajte se hrani z veliko nasičenimi maščobnimi kislinami (pica, pražen krompir, majoneza, živalska hranila ..) in uživajte hrano, bogato z balastnimi snovmi (polnovredni izdelki, solata, zelenjava, sadje ...). Kadar želenih vrednosti maščob v krvi ne uspemo doseči sami, si moramo pomagati z zdravili. Njihovo jemanje je največkrat doživljenjsko, vendar uspešno zmanjšuje nivo holesterola, ljudje pa jih največkrat dobro prenašajo.

SEZNAM OBJAV V URADNEM VESTNIKU OBČINE TRNOVSKA VAS

Uradni vestnik je objavljen na spletni strani Občine Trnovska vas (<http://www.trnovska-vas.si/index.php/obcinska-uprava/uradni-vestnik-obcine-trnovska-vas>), na voljo je tudi v sprejemni pisarni Občine Trnovska vas.

Uradni vestnik Občine Trnovska vas, številka 9/2017, 6. 12. 2017

- Odlok o načinu opravljanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Občini Trnovska vas;

- Odlok o načinu opravljanja rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v Občini Trnovska vas;

- Sklep o Potrditvi Elaborata o oblikovanju cen izvajanja storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki (zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov) na območju Občine Trnovska vas za leto 2018, ki ga je pripravil izvajalec navedenih javnih služb Čisto mesto Ptuj d.o.o. in potrditvi cene storitev naslednjih obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Občini Trnovska vas;

- Sklep o začasnem financiranju Občine Trnovska vas v obdobju januar–marec 2018.

SKUPNI REZULTATI: PODRAVSKA LIGA 2017

PIONIRJI BIŠ 1	1. mesto
PIONIRJI BIŠ 2	5. mesto
PIONIRKE	2. mesto
MLADINCI	1. mesto
MLADINKE	1. mesto

MLADINA PGD BIŠ - REZULTATI IZ TEKMOVANJ 2017

	IVANJ-KOVCI	GRAJENA	TRNOVSKA VAS	BUKOVCI	GORIŠNICA	MAJŠPERK	SV. JURIJ	SPUHLJA	KORAČICE	POLJČANE	ORMOŽ
PIONIRJI BIŠ 1	1	1	2	/	1	2	5	2	4	/	7
PIONIRJI BIŠ 2	3	4	3	/	4	4	/	5	5	/	13
PIONIRKE	2	3	1	/	2	2	/	4	2	/	9
MLADINCI	1	1	2	2	3	1	1	/	3	2	1
MLADINKE	1	1	1	1	/	1	/	/	1	/	2

Boštjan Štumberger

PODPRITE NAŠA DRUŠTVA, KER VAS NIČ NE STANE

Društveno dogajanje je pomemben del življenja v naši občini. Veliko občanov je tudi članov občinskih društev, ki s ponosom in z vneto skrbijo, da je vsakdan v naši občini lepši, varnejši ali športno in kulturno pestrejši. In vsakdo, ki plačuje dohodnino, lahko našim društvom še dodatno pomaga, tako da jim podari do 0,5 % svoje dohodnine. To ga nič ne stane, pomeni pa veliko.

V naši občini so 4 društva, ki jim lahko podarite del svoj dohodnine in tako pomagata pri njihovih prizadevanjih. Če se za to ne odločite, gre vaših pol odstotka nazaj v proračun. Tam vsako leto ostane več kot 4 milijone evrov, neporabljenih, čeprav verjamemo, da bi jih ravno naša društva znala najboljše in najkoristnejše porabiti.

Vsakdo se verjetno najprej spomni naših prostovoljnih gasilcev, ti si vedno zaslužijo našo pomoč. Ima pa najbrž vsakdo poleg gasilcev še kakšno svoje najljubše občinsko društvo, tudi njim lahko podarite svojih pol odstotka. Če bi radi pol odstotka razdelili med več društev, lahko storite tudi to – izberete jih lahko do največ pet.

Kako lahko darujete?

Preprosto. Lahko darujete preko sistema e-Davki ali se pozanimajte pri društvih samih. Lahko pa obiščete spletno stran dobrodelen.si. Tam vas čaka seznam vseh društev iz naše občine – poiščete jih po poštni številki, označite jih, vpišite svoje podatke, si natisnete obrazec in ga do konca leta odnesite ali pošljite na finančni urad. Vaša odločitev velja do preklica oziroma spremembe prejemnikov.

Bodite dobrodelni še letos, da bo že naslednje leto tudi zaradi vas življenje v naši občini še lepše, boljše, varnejše. Hvala.

Iz naše občine so se poslovili:

Janez Arnuga iz Ločiča 2

Martin Čeh iz Ločiča 13

Drage občanke in občani!

Ob iztekajočem letu in pričakovanju novega, naj vam prihajajoči prazniki izpolnijo veliko skritih želja. Vesele blagoslovljene božične praznike ter zdravja in osebnega zadovoljstva. Naj bo leto 2018 obdano z zdravjem, ljubeznijo, s srečo in z uspehi.

Z vami že 20 let polaganje cementnih tlakov Jože Pihler s.p., zahvaljemo se za zaupanje in se s svojimi storitvami priporočamo.

Naše storitve

- fizično in tehnično varovanje
- *
- servis in montaža sistemov varovanja
- *
- protipožarno varovanje
- *
- servis gasilnikov in hidrantov
- *
- usposabljanje zaposlenih za varstvo pred požarom
- *
- trgovina

Z novo podobo v novo jubilejno leto!

Želimo vam srečno in varno leto 2018

V A R G A S A L